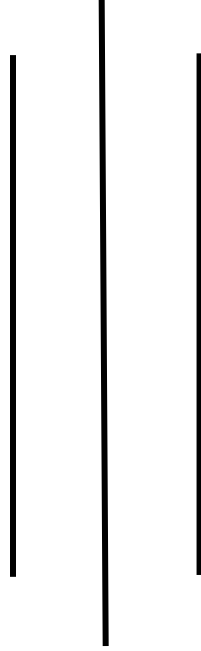

इटहरी उपमहानगरपालिकाको एघारौं नगरसभामा २०७९ साल असार
१० गतेका दिन उपप्रमुख श्री संगीता कुमारी चौधरीले प्रस्तुत गर्नु
भएको

आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को
नीति, कार्यक्रम तथा बजेट वक्तव्य

इटहरी उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
इटहरी, सुनसरी
२०७९

एघारौं नगरसभाका सभाध्यक्ष एवम् नगर प्रमुखज्यू,

नगरसभाका सदस्यज्यूहरु,

यस सम्मानति नगर सभामा लोकतन्त्र प्राप्तिको आन्दोलनका विभिन्न काल खण्डमा आफ्नो जिवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रती भावपूर्ण श्रदाञ्जली अर्पण गर्न चाहान्छु साथै इटहरी निर्माणमा आफ्नो अमूल्य योगदान गर्नु हुने पूर्व जनप्रतिनिधिहरु सोनालाल चौधरी, महेश्वर सुब्बा, टेकनारायण चौधरी, राम प्रसाद श्रेष्ठ, प्रेम बहादुर कार्की, टंक प्रसाद रिजाल, प्रमोद श्रेष्ठ, मलेछी चौधरी, गितानिधि रायमाभी लगायत यस इटहरी उपमहानगरपालिकामा समाहित भएका साविकका ४ वटा गा.वि.स. (खनार, एकम्बा, पकली र हाँसपोसा) मा तत्कालिन अवस्थामा नेतृत्व गर्ने अध्यक्ष, उपाध्यक्षहरु मध्ये दिवंगत व्यक्तित्व प्रति स्मरण गर्दै उच्च सम्मान व्यक्त गर्न चाहान्छु । त्यसै गरि तत्कालिन अवस्थाहरुमा इटहरीलाई नेतृत्व गर्ने सर्वध्वज शावाँ, दान बहादुर विष्ट र द्वारिकलाल चौधरी सहित इटहरीमा सम्माहित गा.वि.स.मा नेतृत्व गर्ने सबै जनप्रतिनिधिहरु प्रति विशेष आभार व्यक्त गर्दछु ।

संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र भए पश्चात भएको दोश्रो स्थानीय तहको निर्वाचनमा आफ्नो अमूल्य मत दिई विजय गराउनु हुने सम्पूर्ण उपमहानगरवासीहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै आभार प्रकट गर्न चाहान्छु साथै लोकतन्त्र, सामाजिक न्याय, समानता सहितको सुखी इटहरीबासी समृद्ध इटहरीको स्थापनाका लागि आफ्नो तर्फबाट महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनु हुने राजनितिक तथा सामाजिक एवम् अन्य सबै क्षेत्रका सम्पूर्ण अग्रज व्यक्तित्वहरु प्रती हार्दिक सम्मान प्रकट गर्न चाहान्छु ।

इटहरीका पूर्ववर्ती सरकारले इटहरीको भौतिक पूर्वाधारको क्षेत्रमा निकै प्रगति हासिल गरेकोछ साथै यस अगावै सुरु गरेको बहुवर्षिय योजना, बहुजातिय संग्रालय, सित भण्डार सहितको कृषि बजार, फोहोर मैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन केन्द्र, जनता पार्क निर्माण जस्ता गौरवका योजनाहरुलाई प्राथमिकता साथ अगाडि बढाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ । त्यसैगरी शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि पशु विकास, सामाजिक खेलकुद वन वातावरण जस्ता विषयगत क्षेत्रमा गरेको कार्य प्रति धन्यवाद दिँदै त्यस्ता ती योजनाहरु प्रथामिकरण गरी निरन्तरता समेत दिइनेछ ।

आगामी आर्थिक वर्षको विशेष कार्यक्रमहरु

- बुढी गंगा जमुना मुक्तीघाटको थप विकास गरी धार्मिक प्रयटकिय क्षेत्रको रुपमा संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- इटहरी बसोबास गर्ने ऐतिहासिक बहुसंख्यक थारु जातीहरुको सम्पदाको रुपमा ग्रामथानहरुलाई संरक्षण प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- इटहरी ५ मा रहेको पञ्च महालक्ष्मी सत्संग सामुदायिक भवनलाई प्रदेशस्तर सामुदायिक भवनको विकास नीति लिइनेछ ।
- विभिन्न जाति समुदायहरुको आ-आफ्नो जातिय धर्म संस्कृति परम्परा अनुसारका शव दाह स्थलहरुलाई यथोचित विकास गरिनेछ ।

- इटहरीमा प्राचिन कालदेखि बसोवास गर्दै आइरहेको थारु समुदायलाई प्रथम जातिको रूप घोषणा गरिएकोछ । सो जातिका उक्त जातिको विकासको लागि रु ३० लाख विनियोजन गरिएको छ । सो सम्बन्धि कार्यक्रमहरु उक्त जातिको प्रभुत्व व्यक्ति र जनप्रतिनिधिहरुको परामर्शमा तय गरिनेछ ।
- घाटसम्म सरकार कार्यक्रम सञ्चालिन गरिनेछ । सो कार्यक्रम अन्तरगत २ वटा शवबाहन खरिद गरि इटहरी क्षेत्रभित्रका नागरिकहरुको मृत्यु भएको शवलाई स्थानीय घाटसम्म निःशुल्क पुर्याउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म चालु आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को आय व्ययको यथार्थ र संसोधित अनुमान तथा आगामी आर्थिक वर्ष २०७९।८० को नीति कार्यक्रम तथा आय व्ययको अनुमानित बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

चालु आर्थिक वर्ष २०७८।७९ मा आय तर्फ जेष्ठ मसान्तसम्मको संघीय वित्तिय समानिकरण अनुदान रु. ३३ करोड ६५ लाख, संघीय ससर्त अनुदान रु. ४० करोड ४२ लाख रु. ७२ हजार संघीय विशेष अनुदान १ करोड ७१ लाख, संघीय समपुरक अनुदान १ करोड ४९ लाख ५० हजार, प्रदेश वित्तिय समानिकरण अनुदान रु. १ करोड ९९ लाख २० हजार, प्रदेश ससर्त अनुदान रु. २ करोड ३ लाख ५३ हजार १३ रुपैया, प्रदेश समपुरक अनुदान रु.५० लाख, संघीय राजश्व बाँडफाँड रु.१४ करोड ११ लाख ५६ हजार ८६१ रुपैया पच्चीस पैसा, प्रदेश राजश्व बाँडफाँड सवारी रु. १ करोड ६४ लाख ६ हजार ४ सय सतहतर रुपैयाँ ४६ पैसा, प्रदेश राजश्व बाँडफाँड (मालपोत) रु.१६ करोड ५३ लाख ५७ हजार २६४ रुपैया, आन्तरिक आय रु. १९ करोड १२ लाख ९ हजार ९ सय ६६ रुपैयाँ सोह्र पैसा, नगद मौज्जात परिवर्तनबाट रु.३८ करोड ५ लाख ३१ हजार गरी जम्मा रु. १ अर्व ७१ करोड ५७ लाख ५६ हजार ५ सय ८१ र पैसा ८७ मात्र खुद आय प्राप्त भएको छ भने चालु वर्षका लागि गत नगर सभाबाट पारित बजेटमा रु. २ अर्व १७ करोड ४५ लाख आय हुने अनुमान गरिएकोमा चालु वर्षको आषाढ मसान्त सम्ममा संघीय समानिकरण अनुदान तर्फ रु. ३३ करोड ६५ लाख, संघीय ससर्त अनुदान रु. ५२ करोड ३५ लाख ५९ हजार, संघीय समपुरक अनुदान रु. २ करोड २९ लाख, संघीय सरकार विशेष अनुदान रु.३ करोड ४२ लाख, प्रदेश वित्तिय समानिकरण रु. १ करोड ९९ लाख २० हजार, प्रदेश ससर्त अनुदान रु.३ करोड ८६ लाख १५ हजार, प्रदेश समपुरक अनुदान रु.१ करोड, संघीय राजश्व बाँडफाँड रु.१६ करोड ११ लाख ५६ हजार ८६१ र पच्चीस पैसा, प्रदेश राजश्व बाँडफाँड (मालपोत) रु. २३ करोड ५३ लाख ५७ हजार २६४ रुपैया, प्रदेश राजश्व बाँडफाँड (सवारी कर) रु. १ करोड ८४ लाख ६ हजार ४७७ र ४६ पैसा, आन्तरिक श्रोत रु. २१ करोड ९४ लाख ७७ हजार ५३६ र गत आर्थिक वर्षबाट नगद चालु आ.व.मा मौज्जात परिवर्तनबाट रु. ३८ करोड ५ लाख ३१ हजार गरी जम्मा रु. २ अर्व ५ लाख ९३ हजार १३८ रुपैया र ७१ पैसा मात्र आय भई रु.१७ करोड ३९ लाख ६ हजार ८६१ र पैसा २९ न्यून आय हुने संसोधित अनुमान पेश गरेकीछु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७९।८० को लागि अनुमानित बजेट पेश गर्ने अनुमति चाहान्छु । आगामी आर्थिक वर्षका लागि संघीय सामानिकरण अनुदान रु. ३४ करोड ९७ लाख, संघीय ससर्त अनुदान रु. ४६ करोड ७७ लाख, संघीय समपुरक अनुदान

रु. ४ करोड ५० लाख, संघीय विशेष अनुदान रु. ९ करोड, प्रदेश समानिकरण अनुदान रु.१ करोड ९९ लाख ६० हजार, प्रदेश ससर्त अनुदान रु.२ करोड ९५ लाख ५२ हजार, प्रदेश समपूरक अनुदान रु.१ करोड, संघीय राजश्व बाडफाँड रु. १८ करोड ३७ लाख २ हजार, प्रदेश राजश्व बाँडफाँड (सवारी कर) रु. २ करोड ९ लाख २० हजार, प्रदेश राजश्व बाँडफाँड मालपोत रजिष्ट्रेशन रु. ३२ करोड, आन्तरिक श्रोतबाट रु. ३६ करोड ५ लाख, नगद मौज्दात परिवर्तनबाट रु.२७ करोड ९८ लाख ९८ हजार र आसमान नेपालको साभेदारी रकम रु.३७ लाख ७८ हजार गरी जम्मा २ अर्ब १८ करोड ६ लाख १० हजारको अनुमानित बजेट पेश गरेकी छु ।

आगामी आर्थिक वर्षको नीति कार्यक्रम र प्रस्तुत बजेट संघीय र प्रदेश सरकारको समग्र नीति, प्रचलित कानून, दिगो आर्थिक विकासको लक्ष्य, गत विगतका नगरसभाबाट पारित कार्यदिशा र कार्ययोजना तथा प्राथमिकतालाई नै मुख्य आधार लिई तयार गरिएकोछ । प्रस्तुत बजेटको ठूलो हिस्सा भौतिक पूर्वाधारमा खर्च गर्नु परेता पनि पूर्वाधार निर्माणका अतिरिक्त स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, पशुविकास तथा रोजगारी श्रृजना हुने क्षेत्र लगायतको अन्य आवश्यक क्षेत्रलाई पनि यथेष्ट ध्यान दिने कोशिस गरिएकोछ । कार्यक्रम तय गर्दा न्युनतम श्रोतबाट अधिकतम साधनको परिचालन गर्ने, उपभोक्ता समिति मार्फत योजना संचालन गर्दा लागत सहभागिता र उपभोक्ता समितिबाट सम्भव नहुने योजना कार्यान्वयनमा स्वच्छ, स्वस्थ र बिधि सम्मत प्रतिष्पर्धात्मक प्रणाली अपनाउने नीतिलाई कायमै गरिएको छ र यो नीतिलाई मुलतः आगामी आर्थिक वर्षमा समेत कायमै राख्ने नीति लिइएकी छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आ.व २०७८/७९ जेष्ठ मसान्तसम्मको यथार्त, २०७८/७९ का लागि गरिएको प्रक्षेपण तथा आ.व २०७९/०८० को अनुमानित आय विवरण रु.१००० मा

शीर्षक	आ.व २०७८/७९ जेष्ठ मसान्तसम्मको यथार्त	२०७८/७९ को संसोधित अनुमान	२०७९/०८० को प्रक्षेपण
११३१३ एकीकृत सम्पती कर	३०९२३	३२५००	४००००
११३१४ भुमिकर/मालपोत	७८६२	८०००	१२०००
११३२१ घरवहाल कर	३०६०६	३३०००	६५४९५
११३२२ वहाल विटौरी कर	५०८७	६०००	६५४९५
११४७८ अन्य मनोरञ्जन कर/सिनेमा डकुमेन्ट्री कर	१	२००	५००
११४७२ विज्ञापन कर	१	४०००	७१२५
११६९१ अन्य कर	०	२००	३००
१४१५१ सरकारी सम्पतिको वहालबाट प्राप्त रकम	१	२	५
१४२११ कृषि उत्पादनको बिक्री बाट प्राप्त रकम	०	१०	५०

१४२१२ सरकारी सम्पतीको बिक्री बाट प्राप्त रकम	०	३०	१००
१४२१३ अन्य बिक्रीबाट प्राप्त रकम	९६६	१०००	३०००
१४२१९ अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	२२६९	३०००	३००००
१४२२१ न्यायिक दस्तुर	८	२०	५०
१४२२३ शिक्षा क्षेत्रको आम्दानी	१९५७	२०००	२५००
१४२२४ परीक्षा शुल्क	०	३०	१००
१४२२९ अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	९	१५	२५
१४२४१ पार्किङ्ग शुल्क	७६५६	८०००	१२०००
१३२४१ नक्सापास दस्तुर	४५६५४	४६५००	५५०००
१४२४३ सिफारिश दस्तुर	३२१७७	३३०००	४००००
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	१५१३	१५२०	२०००
१४२४५ नाता प्रमाणित	३	२५	१०००
१४२४९ अन्य दस्तुर	६८९७	७०००	१२०००
१४२५३ व्यवसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	४९००	५०००	६२००
१४२६५ अन्य क्षेत्रको आय	०	१०	१०००
१४३११ न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	१०	१०००
१४३१२ प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	१०	१०००
१४३१३ धरौटी सदरस्याहा	१२२	१३०	५००
१४५२१ प्रदुषण नियन्त्रण शुल्क	०	१०	५०
१४५२९ अन्य राजस्व	१४७६	१५००	१५०००
१४६११ व्यवसाय कर	२११२५	२२०००	४००००
बेरुजु	१४४४	१५३५	२०००
जम्मा	२०५६७५	२१९४४७	३६०५००

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म क्षेत्रगत रुपमा नीति कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

स्वास्थ्य:

- मौलिक हकको रूपमा रहेको गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा “आजै देखि सबैका लागि सबैका लागि स्वास्थ्य” नारालाई अवलम्बन गर्दै सबै नगरवासीको पहुँचमा पुर्याइनेछ ।
- २००० विपन्न परिवारलाई निशुल्क स्वास्थ्य विमा गरिनुका साथै स्वास्थ्य विमामा आबद्ध भएका व्यक्तिहरुको रेफर गर्ने प्रक्रियालाई सेवा विस्तार गरि वडास्तरीय स्वास्थ्य केन्द्रबाट रेफर गर्ने प्रक्रिया सुरु गरि सकिएकोमा उक्त सेवालाई थप विस्तार गरिदै लगिनेछ ।
- “घाटसम्म सरकार” कार्यक्रम अन्तरगत २ वटा शवबाहन खरिद गरि इटहरी क्षेत्रभित्रका नागरिकहरुको मृत्यु भएको अवस्थामा शवलाई घर देखि स्थानीय घाटसम्म निशुल्क पुर्याउने व्यवस्था गरिनेछ ।
- आम नागरिकको स्वास्थ्य सेवा प्रतिको चासो र चिन्तालाई आत्मसात गर्दै इटहरी अस्पतालको स्तरबृद्धि गरिदै लगिने नीतिलाई कायमै राखिनेछ ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन निःशुल्क औषधी वितरण, स्वास्थ्य संस्था र जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सबै वडामा विस्तार भएका आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरुलाई पूर्ण क्रियाशिल बनाइनेछ ।
- स्वास्थ्य शिक्षा, सुचना तथा सन्चार कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकता दिँदै जनस्वास्थ्य प्रवर्धन गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरुमा समग्र जनस्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा सुधार गर्दै उपकरण, औषधी तथा जनशक्तिको आवश्यक व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- इटहरी अस्पतालमा विशिष्टकृत सेवाहरु जस्तै ओ.पि.डि सेवा, दन्त सेवा, रिफरेन्स ल्याब, ओ.टि. सेवा, डायलायसिस सेवा, आइ.सि.यु. सेवा, CEONC (अप्रेसन सहितको सुत्केरी) सेवाको को विस्तार गरिनेछ ।
- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चितताको लागि सक्षम, प्रभावकारी र जवाफदेही समन्वय, अनुगमन र नियमन संयन्त्रको विकास गरिनेछ ।
- नागरिकको स्वस्थ जीवन प्रवर्धनका लागि विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर, विपन्न नागरिक स्वास्थ्य विमा, जटिल तथा दीर्घ रोगी र विपन्न नागरिक उपचार खर्च सहयोग कार्यक्रमलाई निरन्तरता गरिनेछ ।
- गर्भवती र बालबालिकामा कुपोषण न्यूनिकरण गर्न बहुक्षेत्रिय समन्वय र सहकार्यमा वृहत पोषण कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- मातृ तथा नवशिशु मृत्युदर न्यूनिकरण गर्न अत्यावश्यक प्रजनन स्वास्थ्यमा पहुँच तथा उपयोगमा वृद्धिका लागि थप कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- पूर्ण खोप सुनिश्चितता र दिगोपनाका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- समुदायस्तरमा नसर्ने रोगको स्क्रिनिङ कार्यक्रमको प्रारम्भ गरिनेछ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई प्रोत्साहन र क्षमता अभिवृद्धि गरी समुदायस्तरमा प्रतिकारात्मक र प्रवर्द्धनात्मक कार्यमा परिचालन गरिनेछ ।
- हरेक ३ महिनामा सामुदायीक विद्यालयका विद्यार्थीहरुको निःशुल्क स्वास्थ्य परिक्षणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

- मुटु, क्यान्सर, मृगौला (डाइलाइसिस, मृगौला प्रत्यारोहण) स्पाइनल इन्जुरी, सिकलसेल एनिमिया, अल्जाइमर, हेड इन्जुरी र पार्किन्सन रोगका विपन्न नागरिकलाई नेपाल सरकारले प्रदान गर्ने सेवा सुविधाको बारेमा व्यापक प्रचार प्रसार तथा सहजिकरण गरिनेछ ।
- क्यान्सर, मृगौला रोग (डाइलाइसिस, मृगौला प्रत्यारोहण) र मेरुदण्ड पक्षघात भएका विरामीहरूलाई नेपाल सरकारको तर्फबाट प्रदान गरिने उपचार वापत खर्च रकम निज व्यक्तिको बैंक खातामा मासिक ५०००/- का दरले त्रैमासिक रुपमा प्रदान गरिने छ ।
- विभिन्न संघ संस्थासंगको समन्वय र सहकार्यमा जेष्ठ नागरिकको लागि स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिने छ ।
- भविष्यमा यो नगर मेडिकल हबको रुपमा विकास हुने सम्भावना रहेकोले स्वास्थ्य संस्थाजन्य फोहोरको समुचित विर्सजनको लागि विस्तृत अध्ययन (डि.पि.आर.) गरी सो अनुरूप कार्ययोजना बनाइ सम्बन्धित क्रियाकलाप गरिनेछ ।
- नगरको स्वास्थ्य योजना र सेवा बिस्तारको लागि अध्ययन अनुसन्धान तथा तथ्यांक विश्लेषण गरिनेछ ।
- महामारी रोकथाम नियन्त्रण गर्न दक्ष जनशक्तिको व्यवस्था गर्न क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- जनस्वास्थ्य समस्याको रुपमा विद्यमान क्षयरोगका विरुद्ध रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार सम्बन्धि समुदायस्तरमा विभिन्न क्रियाकलाप गरी यस नगरलाई क्षयरोग मुक्त पालिका बनाउन प्रयत्न गरिनेछ ।
- कोभिड-१९ लगायत अन्य रोग तथा महामारी रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारको सुनिश्चतताको लागि प्रतिवद्ध रही नगरवासीको जीवन रक्षा गर्न सबै उपायहरु अवलम्बन गरिनेछ ।
- आयुर्वेद, होमियोप्याथी, योग चिकित्सा जस्ता वैकल्पिक चिकित्साका क्षेत्रहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ
- नसर्ने रोग व्यवस्थापन तथा रोकथामको लागि आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा, योग शिक्षा एवम् प्रयोगलाई बढावा दिन स्वस्थ जीवनशैलीसंग सम्बन्धित कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- अत्यावश्यक आयुर्वेदिक औषधिको अपर्याप्तलाई न्यूनिकरण गरी आयुर्वेद औषधिहरु परिपूर्ति गरिने छ ।
- विभिन्न किसिमका असाध्य रोगहरुको लक्षणलाई कम गर्न सञ्चालन गरिँदै आएका पञ्चकर्म (पूर्वकर्म) को लागि आवश्यक उपकरण तथा औषधिहरूलाई पर्याप्त मात्रामा उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

शिक्षा, युवा तथा खेलकूद :

- सामुदायिक विद्यालयमा अंग्रेजी माध्यमको शिक्षण र सिकाइलाई क्रमश विस्तार गरिनेछ गरिँदै लगिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालय र सामुदायिक शिक्षाको क्षेत्रको विकास र प्रगतिका लागि सबै विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला, पुस्तकालय शुद्ध पिउने पानी, वाल तथा अपाङ्गमैत्री शौचालय, कक्षा ६ सम्मका विद्यार्थीका लागि दिवा खाजा कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।

- समावेशीकरणको मर्म अनुरूप विद्यालय शिक्षाको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
(पूर्वाधार विकास, विद्यालय खोल्ने, बन्द गर्ने, गाभ्ने र स्थानान्तरण गर्ने समेत)
- शैक्षिक सत्र २०७९ मा स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरि आगामी शैक्षिक सत्रबाट कार्यान्वयन गरी स्थानीय पाठ्यपुस्तक विकास गरिनेछ ।
- विद्यार्थी सिकाइलाई सूचना तथा सञ्चारको आधुनिक प्रविधिसँग आवद्ध गराइनेछ ।
- शिक्षक, कर्मचारी, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघका पदाधिकारी र अभिभावकको क्षमता विकास गरिनेछ ।
- स्यानीटेरी प्याड वितरण गरिने, स्यानीटेरी प्याड डिस्पोजल मेसिनको व्यवस्था गरिने लगायत आवश्यक अन्य कार्यहरू संचालन गरी सामुदायिक विद्यालयहरू थप व्यवस्थित, आकर्षक र उन्नत बनाइनेछ ।
- मदरसा शिक्षालाई मुलधारमा समेटिनेछ ।
- सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा आधारभूत पुस्तकालय र मा.वि.मा इ-पुस्तकालय स्थापनाका लागि आवश्यक कार्य थालनी गरिनेछ ।
- संगीत, प्राविधिक तथा व्यवसायिक विद्यालय र शिक्षालय स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा न्यूनतम १ बाल विकास केन्द्र स्थापना, विद्यार्थी संख्याका आधारमा पुनर्वितरण गरी प्रारम्भिक बाल विकास कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- नगर खेलकुद ऐन तयार गरी यसै आर्थिक वर्ष देखि कार्यान्वयनमा ल्याई समग्र खेलकुद गतिविधी लाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालय शिक्षाको सुधारका लागि शिक्षा महाशाखाले प्रत्येक विद्यालयका प्रधानध्यापकसँग र प्रधानध्यापकले सम्वन्धित विद्यालयका प्रत्येक शिक्षकसँग कार्यसम्पादन करार सम्भौता गरी कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा दण्ड तथा पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ । साथै अर्धवार्षिक रुपमा अभिभावक अभिमुखिकरण कार्यक्रम अनिवार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
- एकिकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्राणली (EMIS) लाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- नगर शिक्षा योजना र नगर खेलकुद योजना निर्माण गरी आगामी आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ बाट कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- विद्यालय अनुगमन प्रणालीलाई योजनाबद्ध कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- विद्यालयस्तरको छात्रवृत्ती, शिक्षक, कर्मचारीका सन्ततीका लागि छात्रवृत्तीलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यक कार्यविधि निर्माण गरिनेछ ।

- इटहरी उपमहानगरपालिका क्षेत्रभित्रका गरिब तथा विपन्न वर्गका छात्रछात्राहरूलाई प्रथमिकतामा राखी इन्जीनियरीङ्ग कलेज स्थापना तथा सञ्चालनका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । सुस्त मनस्थिति तथा फरक क्षमता भएका बालबालिकाका लागि विशेष विद्यालय स्थापना गरिनेछ ।
 - लागत साझेदारीमा प्राविधिक धारको शिक्षाको पहुँच विस्तार गर्दै लगिनेछ ।
 - शिक्षा युवा तथा खेलकुद महाशाखाबाट सम्पादन गरिने आन्तरिक तर्फको बजेट कार्यान्वयनका लागि कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७९/८० तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
 - बाल शिक्षक, विद्यालय कर्मचारीहरूलाई स्थानीय तहबाट उपलब्ध गराउदै आएको मासिक तलबमा १५ प्रतिशतले बृद्धि गरी उपलब्ध गराइनेछ ।
 - २० नं. वडाको बहुभाषी खेलमैदान, २ नं. वडाको बूढासुब्बा खेलमैदान, ३ नं. खेल मैदान, ५ नं. वडाको जनता बहुमुखी क्याम्पस खेलमैदान, १५ नं. वडाको एकम्बा पोखरी खेलमैदान र १९ नं. खेल मैदानको स्तरोन्नति गरी वैकल्पिक खेलमैदानका रूपमा विका गर्नुका साथै सामुदायिक विद्यालयहरूमा भएका खेल मैदानहरूलाई स्तरोन्नति गरी कम्तीमा “एक वडा एक खेल मैदान” निर्माण गरिनेछ ।
 - सार्वजनिक जग्गा उपलब्ध हुने वडामा क्रमशः खुल्ला व्यायामशालासहितको पार्क निर्माण गरिनेछ ।
 - एसियाड, साफ तथा राष्ट्रिय खेलकुदमा स्वर्ण, रजत र कास्य पदक विजेता इटहरीमा स्थायी बसोबास गर्ने खेलाडीहरूलाई उचित नगद पुरस्कारसहित सम्मान गरिनेछ ।
 - मेयर कप, मदनभण्डारी गोल्डकप फुटबल लगायतका अन्य खेलकुदका नगरस्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।
 - नगरभित्रका प्रत्येक विद्यालयहरूमा वार्षिक प्रतियोगितात्मक खेलकुद कार्यक्रम आयोजना गरी छानिएका खेलाडीहरूका बीचमा प्रतिस्पर्धा हुने गरी “इटहरी स्कुल ओलम्पिक खेलकुद” प्रतियोगिता आयोजना गरिनेछ ।
 - राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्का तथा स्वयम्सेवक प्रशिक्षकहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा सामुदायिक विद्यालयका कक्षा ९ र १० मा अध्ययनरत छात्राहरूलाई प्रतिरक्षाका लागि मार्शल आर्टको तालिम दिने व्यवस्था गरिनेछ ।
- समग्र शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शिर्षकका लागि रु. ५ करोड ५ लाख रकम विनियोजन गरेकी छु ।

कृषि विकास तर्फ

- कृषकहरूबाट उत्पादन भएको कृषि उपजहरूलाई खेर जान नदिने उदेश्यले उचित तापक्रममा भण्डारण गर्ने भण्डारण क्षमता भएको सितभण्डार इटहरी उपमहानगरपालिका वडा नं. ९ मा निर्माण गरिनेछ ।
- कृषिमा आधुनिकीकरण, यान्त्रिकीकरण, ब्यवसायिकरण र वजारीकरणलाई जोड दिइनेछ ।

- कृषिको व्यवसायिकरणका लागि किसानहरुको साभेदारीमा कृषियन्त्र, औजार तथा उपकरणहरु अनुदान उपलब्ध गराउने गत आ.व.देखिको संचालित कार्यक्रमहरु निरन्तरता दिइने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- कृषि भूमि र बाँझो जमिन उपयोग गर्न कृषकको मागमा आधारित कार्यक्रममा उन्नत वीउ विजन वितरण गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सिंचाईको लागि कृषि भूमिको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न साना सिचाइ, मोटर बोरिङ्ग तथा कुलोपैनीका लागि अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- कृषकहरुको क्षमता विकासका लागि विभिन्न किसिमका तरकारी, फलफुल, च्याउ, खाद्यान्न बाली लगायतका तालिम, गोष्ठी आदि कार्यक्रमहरुको व्यवस्था गरिने छ ।
- कृषकहरुको व्यवसायमा टेवा पुऱ्याउदै उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न उन्नत जातको तरकारीको वीउ, आलु, खाद्यान्न, दलहन, तेलहन, च्याउ लगायतका बालीको विउ तथा फलफुलका विरुवा अनुदानमा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- रोग तथा किरा नियन्त्रण गरी कृषकको बाली संरक्षणका लागि किटनासक तथा जैविक विषादी निःशुल्क वितरणको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- कृषिको आधुनिकीकरण तथा व्यवसायिकरणका लागि आधुनिक तरिकाले तरकारी खेती गर्न प्रोत्साहित गर्ने उद्देश्यले आधुनिक कृषि उपकरणहरु जस्तै: मल्चीङ प्लाष्टिक, नेटहाउस, स्प्रेयर, पावर स्प्रेयर र कृषि औजारहरु अनुदानमा उपलब्ध गराइनेछ ।
- कृषि सम्बन्धि सुचना संप्रेषण, तथ्याङ्क संकलन, माटोको उत्पादन क्षमता र रासायनिक गुणको परिक्षण, उत्कृष्ट कृषकलाई पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था गरी कृषि प्रणालीको विकास गर्दै कृषि पेशा प्रति युवाहरुको आकर्षण वृद्धि गरिनेछ ।
- अर्गानिक खेती प्रणालीको विकास गर्न स्थानिय श्रम, सिप र कच्चापदार्थको उपयोगलाई कृषि प्रणालीमा आवद्ध गर्न भूमिक कम्पोष्ट मल निर्माणका लागि तालिम दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- कौशी खेतीका संभावित बडाहरुमा कौशी खेती तालिम तथा सामाग्री, विउ, विजन र प्रविधि हस्तान्तरण गरिने छ ।
- वाली विमा सम्बन्धी जनचेतनामुलक तालिम गोष्ठी संचालन तथा वाली विमाका लागि प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- फलफुल खेतीमा ५ कट्टासम्म उत्पादन गर्ने कृषकलाई प्रोत्साहन दिने नीति लिइनेछ ।
- कृषकहरुका लागि रासयनिक मल उचित समय र उपयुक्त परिमाणमा उपलब्ध गराउन सरकार तथा विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूसंग समन्वय गरिनेछ ।
- प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना कार्यक्रम पकेट तरकारी, च्याउ, धान पकेट विकास कार्यक्रम संचालनका लागि प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना (संघिय सरकार) कार्यक्रम संचालन म्यानुअल बमोजिम नै संचालन गरि तरकारी, च्याउ, धानमा ब्यावसायिकीकरण र आधुनिकीकरणमा जोड दिइ आत्म निर्भर बनाइनेछ ।
- कृषि शाखाबाट संचालन हुने कार्यक्रम तथा कृषि प्राविधिक सेवा प्रवाहमा प्रभावकारी बनाउनका लागि कृषि विषयमा स्नातक करारमा भर्ना गरिनेछ ।
- कृषिमा प्राविधिक कृषि सेवा प्रवाहको लागि एक गाउँ एक प्राविधिकलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- माटो परीक्षण गरी स्थानीय पहिचान खुल्ने गरी खास खाद्यबाली, नगदेबाली, पशुपंक्षी वा जलचरको उत्पादन तथा विकासको पकेट क्षेत्र तोकी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- कृषि सहकारी र विषयगत कृषि समूहको स्थापना गरी त्यसैमार्फत् आधुनिक कृषि यन्त्र, बिउविजन, मलखाद, औषधि वितरण जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- किसान सूचिकरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइ कृषक प्रोफाइल तयार गरिनेछ । यस शिर्षकमा रु. २ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

पशु पंक्षी विकास :

"इटहरी सरकारलाई कृषकको सारथी" को रूपमा स्थापित गर्न पशुपन्छी विकास सम्बन्धी तपसिल अनुसारको नीति तथा कार्यक्रम अवलम्बन गरिनेछ:

- पशुपन्छी चिकित्सा सेवाको व्यवस्थापनका लागि प्रयोगशाला र तालिम हलसहितको भेटरिनरी अस्पताल निर्माण गरिनेछ ।
- पशु तथा पशुजन्य पदार्थको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न तथा पशुनश्व सुधार पद्धतिको विकास र व्यवस्थापनको निमित्त निःशुल्क रूपमा कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमको सुरुवात गरिनेछ । प्राकृतिक गर्भाधान मार्फत नश्व सुधारको निमित्त पनि उच्च प्रजनन मान भएका व्याडे वोका तथा विर वितरण गरिनेछ ।
- पशु उत्पादनको लागि मुख्य लागत लाग्ने पशु आहारा विकासको निमित्त हिउँदे, वर्षे तथा बहुवर्षे घाँसका विभिन्न प्रजातिका वीउ, वेर्ना तथा विरूवाको प्याकेज वितरण गरिनेछ । पशु सुत्केरी पोषण कार्यक्रम मार्फत किसानलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- पशुपन्छीजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रणको निमित्त आकस्मिक उपचार सेवा तथा निशुल्क खोप कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- किसानलाई दुध तथा मासु उत्पादनको निमित्त प्रोत्साहन गर्न उत्पादनमा आधारित अनुदानको सुरुवात गरिनेछ ।
- किसानको घरदैलोमै सेवा पुऱ्याउन निशुल्क रूपमा पशु स्वास्थ्य शिविर, ड्रेन्चिड तथा डिपिड कार्यक्रम, अनुत्पादक तथा बाँझोपन भएका पशुहरूमा door to door कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, थारू, मुस्लिम तथा पिछडा वर्ग लक्षित कुखुरा तथा वंगुरको कार्यक्रम सञ्चालन गरी पोषण तथा आयआर्जनमा टेवा पुऱ्याईनेछ ।
- पशुपन्छी सम्बन्धी तालिम प्रविधिको प्रचार प्रसार र कृषक क्षमता विकासका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- पशुपन्छीहरूलाई लाग्ने विभिन्न किसिमका रोगहरूको निदान गरी तिनका नियन्त्रणका लागि आवश्यक औषधि, खोप तथा घुम्टि शिविरको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

- स्थानीय स्तरमा पशुपन्छी सम्बन्धी तथ्याङ्कको व्यवस्थापन र सूचना प्रणालीको विकासका निमित्त तथ्याङ्क संकलन, किसान सुचिकरण गरी किसान परिचय वितरण गरिनेछ ।
 - "गोठ देखि ओठ सम्म" र "वधशाला देखि भान्सासम्म" भन्ने नीतिलाई अवलम्बन गर्दै स्वच्छ मासु उत्पादन तथा स्वच्छ दुध उत्पादन विषयक गोष्ठी, दुग्ध चिस्यान भण्डार, मिल्क एनालाइजरको व्यवस्था गरिनेछ ।
 - पशुपन्छी सम्बन्धी बिमा र कर्जा सहजीकरणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
 - मत्स्य विकासका लागि निशुल्क रुपमा माछाका भुरा वितरण तथा तालिम प्रदान गरिनेछ ।
- यस शिर्षकमा रु. २ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

सामाजिक विकास :

यो एक बहुपक्षिय विषय समेटिएको क्षेत्र भएको हुदा यसले महिला बालबालिका, अपाङ्गता, ज्येष्ठ नागरिक, युवा, आदिवासी जनजाती, पिछडा वर्ग (मधेशी मुस्लीम), दलित, लैंगिक तथा अल्पसंख्यक समुदाय, सीमान्तकृत लगायतका मुद्दाहरुलाई समेट्ने गरेको छ । साथै यस भित्र मानवीय विकास, भावनात्मक विकास सामाजिक विकासका साथै भौतिक विकास पनि जोडिने गरेको छ । यस प्रकार लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका लागि तपशिलका नीतिलाई अवलम्बन गर्दै लगिनेछ ।

- नेतृत्व विकास, आर्थिक आत्मनिर्भरता तथा क्षमता अभिवृद्धि र शसक्तिकरण ।
- हिंसा पिडितलाई सहयोग तथा भर्ना सामाजिक परामर्शका कार्यक्रम ।
- महिला अधिकार सचेतनाका कार्यक्रम ।
- लैङ्गिक मुलप्रवाहिकरण ।
- लक्ष्यीत वर्ग मुखि सीपमुलक कार्यक्रम ।
- सुरक्षित आवास गृह निर्माण र व्यवस्थापन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- इटहरी क्षेत्रमा स्थायी बसोबास भई प्रसुती सेवा उपलब्ध गराउन अनुमति प्राप्त स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती भएका महिलालाई मातृ शिशु पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत स्याहार तथा पोषण खर्च रु.२१००/- उपलब्ध गराइनेछ ।
- उप मेयर आत्मनिर्भर कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने ।
- नगर बाल प्रोफाइल तयारी गरिनेछ ।
- बालमैत्री नगर निर्माणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगर बालकोष स्थापना गरिनेछ ।
- वडा स्तरमा ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, महिला लगायतका लक्षित समुहका संरचना निर्माण तथा विस्तार गरिनेछ ।
- योगदानका आधारमा व्यक्ति/संस्था छनौट गरि सम्मानित गरिनेछ ।
- विधुतिय घटना दर्ता प्रणालीलाई VPN लागु गरि प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- भाषा कला, साहित्य, संस्कृतिको जगेर्ना तथा संरक्षण गरिनेछ ।

- वडा वडामा स्वास्थ्य बिमाका लागि जनसङ्ख्याको अनुपातमा बिमा दर्ता सहयोगी परिचालन गरी सबै परिवार स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रममा आवद्ध हुने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- ९० वर्षमाथिका ज्येष्ठ नागरिकलाई महिनामा एकपटक घरमै पुगेर स्वास्थ्य जाँच तथा सरकारले निःशुल्क प्रदान गर्ने औषधि वितरण गरिनेछ ।
- गरीब तथा बिपन्न वर्ग समुदायमा मेडाप लघु उद्यम कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- आवश्यक मापदण्ड बनाई “ज्येष्ठ नागरिक दन्त उपहार कार्यक्रम” तथा मोतियाबिन्दु र जलबिन्दुको अप्रेशन निःशुल्क गरी “नेत्रज्योति उपहार” कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- इटहरी नगरलाई सडक बालबालिका तथा सडक मानव मुक्त बनाउन यस क्षेत्रमा कार्य गरिरहेका गैर सरकारी र सामाजिक तथा धार्मिक संस्थाहरूसँग सहकार्यगरी पुनर्स्थापना र व्यवस्थापनमा सहयोग गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र स्थापना गर्न बाँकी रहेका वडाहरुमा यस्ता केन्द्र स्थापना गर्न आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- टोल विकास संस्थाहरु गठन हुन बाँकी रहेका वडाहरुमा गठन गरी न.पा.बाट जारी भएको टोलविकास संस्था सञ्चालन ऐन अनुरूप सञ्चालन र नियमन गर्नका लागि छुट्टै इकाइ खडा गरिनेछ ।
- इटहरी उपमहानगरपालिका र इटहरी खानेपानी उपभोक्ता संस्थाबाट बर्गिकरण गरी आएका गरिब तथा बिपन्न वर्गका परिवारलाई अनुदान मार्फत स्वच्छ पिउने पानी उपलब्ध गराउन इटहरी खानेपानी उपभोक्ता संस्था र नगरपालिको साभेदारीमा “गरिबका लागि खानेपानी कार्यक्रम” सञ्चालन गरी सहुलीयतमा धारा जडानको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सामाजिक तथा आर्थिक क्षेत्रमा अध्ययन, अन्वेषण र अनुसन्धान गरिनेछ ।

उपरोक्त कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न सामाजिक विकास शीर्षकमा रु. ३ करोड बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

वन वातावरण तथा सरसफाई

“दिगो वातावरणमैत्री बिकासको कल्पना : इटहरी बासीको चाहाना”

- वातावरण मैत्री स्थानीय शासन (EFLGF) प्रारूप, २०७८ का सुचकहरूलाई चरणवद्ध रूपमा इटहरी उपमहानगरपालिकाको सबै घर, वस्ती, वडामा कार्यान्वयन गरिनेछ । उक्त सुचकहरू पुरा भएको तहलाई वातावरण मैत्री तहको दर्जा दिई सम्मान गर्ने । यस्तो सम्मान लोगो तथा कदरपत्रको रूपमा प्रदान गरिनेछ । सम्मानको रूपमा पाएको कदरपत्र सम्मान पाउने घरपरिवारको प्रवेशद्वारमा सबैले देख्न सक्ने गरी टाँस्ने कार्य गरीनेछ ।
- टोल विकास संस्थाको माध्यमबाट नगरलाई वातावरणमैत्री नगरका रूपमा विकास गर्न टोल विकास मध्येबाट उत्कृष्ट टोललाई पुरस्कृत गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।

- इटहरी १० नं. वडामा निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनमा रहेको फोहोर प्रशोधन केन्द्र सहितको ल्याण्डफिल्ड साइटको व्यवस्थापन, फोहोर जन्य वस्तुको संकलन तथा उचित व्यवस्थापनका लागि आवश्यक सामग्री खरिद लगायतका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- घर नक्सा पास गर्दा कम्तीमा २ वटा बहुवर्षिय बिरूवाहरू (पारीजात, सुवर्णपालिका आप, बुद्धचित, रूद्धाक्ष, निम, आदी) रोपेर हुर्काउनु पर्ने छ र घर बनाउने क्रममा निस्कने फोहोर अनिवार्य व्यवस्थापन गरे पश्चात घर सम्पन्नता दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- पूर्वाधार तथा संरचना विकास कार्यक्रमहरू संचालन गर्दा वातावरणमैत्री विकासको अवधारणालाई अवलम्बन गर्दै पूर्वाधार तथा संरचना विकास कार्यक्रमहरूको कम्तीमा २ प्रतिशत बजेट लगाउने व्यवस्था गरिनेछ र नगरपालिकाबाट निर्माण हुने सडकको किनारामा बिरूवा रोप्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरपालिकाभित्र संचालनमा रहेका उद्योगहरूको औद्योगिक प्रदूषण नियन्त्रण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै नयाँ स्थापना हुन लागेका उद्योगहरूको संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन, प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) तथा वातावरण प्रभाव मुल्यांकन (EIA) गरेको प्रमाण पेश गरेमा मात्र सिफारिस दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- वातावरण प्रदूषणमा भै रहेको विकराल परिस्थितिलाई सुधार गर्नका लागि ध्वनी प्रदूषण, जल प्रदूषण, वायु प्रदूषण, दृश्य प्रदूषण लगायतका मानव स्वास्थ्यमा प्रतिकूल प्रभावपार्ने कारक तत्वहरूलाई निरूत्साहित गर्ने र निर्मूल गर्ने नीति लिइनेछ । ध्वनी प्रदूषण तथा वायु प्रदूषण रोक्नका लागि १ नं. प्रदेश ट्राफिक प्रहरी कार्यालय तथा अन्य सम्बन्धित निकायसंग समन्वय गरिनेछ ।
- स्थानीयस्तरमा उपलब्ध हुन सक्ने वैकल्पिक उर्जाका श्रोतहरूको पहिचान गरी बायो ब्रिकेट, सुधारिएको चुल्हो, सामुदायिक वायोग्यास प्लान्ट स्थापना, शौचालय जडित वायोग्यास प्लान्ट जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै प्राकृतिक श्रोत र साधनको समुचित प्रयोग र व्यवस्थापनमा जोड दिई लगिनेछ ।
- इटहरी उपमहानगरपालिका क्षेत्रभित्र स्थापना भई सञ्चालनमा रहेका विभिन्न उद्योगधन्दा तथा कलकारखाना र प्लाण्टहरू समेतबाट निस्कने दुषित धुँवा र बिषाक्त केमिकलबाट वातावरणीय असर पर्नुका साथै मानव स्वास्थ्यमा समेत गम्भीर रूपमा प्रत्यक्ष असर पर्ने हुँदा त्यसको उचित व्यवस्थापनका लागि सरोकारवाला पक्षहरूसँग आवश्यक सल्लाह, परामर्श र समन्वय गरिनेछ ।
- स्वच्छ, सफा, हराभरा र स्वस्थ वातावरण कायम गर्दै हरित इटहरी उपमहानगरपालिका निर्माण गर्न हरेक क्षेत्रमा बृक्षारोपण गर्न र गराउन इटहरी वासीलाई उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- इटहरी उपमहानगरपालिकाभित्र रहेका विद्यालयहरूमा दिगो विधालय वातावरण प्रबर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरी ५ वर्षभित्रमा सबै विद्यालयहरूलाई वातावरणमैत्री बनाउनमा जोड दिइनेछ ।
- नगरस्तरीय फोहरमैला व्यवस्थापन कार्यलाई स्पष्ट योजना बनाई अझ

प्रभावकारी तरिकाले व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । ठोस फोहोर मैला व्यवस्थापनका लागि शुन्य फोहोर व्यवस्थापन (Zero Waste Landfill) सम्बन्धी अल्पकालीन र दीर्घकालीन नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- नगरको सौन्दर्यलाई बचाई इटहरीको ख्याती बढाउनका लागि इटहरी मुख्यचोक पूर्व पश्चिम उत्तर दक्षिण चार किल्ला तोकै विशेष सरसफाई क्षेत्र घोषणा गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएकोमा थप क्षेत्रहरूलाई समेत विशेष सरसफाई क्षेत्र तोकै कार्यान्वयनमा ल्याइने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
 - नगर क्षेत्रमा प्लाष्टिक भोला निषेध गरी सकिएको हुदा अन्य प्लाष्टिक जन्य सामग्रीको प्रयोगमा समेत कमी ल्याउनका लागि जनचेतना विस्तारको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
 - वर्तमान अवस्थामा सहरी क्षेत्रमा रहेको सार्वजनिक शौचालयको अभाव अन्त्य गर्न आवश्यकता अनुसार सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्दै घुम्ती शौचालयको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
 - गाउँ सहर सुन्दर बनाउनका लागि समुदायसँगको साभेदारीमा सार्वजनिक जग्गाहरूमा स्थानीयता भल्कने पार्कहरूको निर्माण गरिनेछ ।
 - सङ्घ तथा प्रदेशसँगको समन्वयमा वृक्षारोपण, वन संरक्षण, सामुदायिक वनको व्यवस्थापन र निजी वनको विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
 - स्थानीय वनमा आधारित उद्योगका उत्पादनको उपयोगमा जोड दिइनेछ ।
 - सामुदायिक वन समितिसँगको सहकार्यमा वन डढेलोबाट हुनसक्ने क्षति रोक्ने प्रतिकारात्मक तथा उपचारात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
 - नदि तथा ढल नाला सरसफाई, रोपिएका विरुवाको संरक्षण नियमित रूपमा गरिनेछ ।
 - नर्सरी स्थापना, विरुवा उत्पादन, वितरण, वृक्षारोपन र प्रबर्द्धन कार्यमा जोड दिइनेछ । साथै सामुदायिक वन विस्तार गर्न प्रेरित गरीनेछ ।
 - स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तयार गर्ने र जलवायु परीवर्तन अनुकुलन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- समग्र कार्यक्रम सम्पन्न गर्नका लागि यस शिर्षकमा रु. १ करोड बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

विपद व्यवस्थापन तथा नदी नियन्त्रण तर्फ

- प्रकोप व्यवस्थापन तथा प्रकोपबाट हुने प्रभाव न्यूनिकरण कार्यका लागि उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी र अन्य सामाजिक संघसंस्थाहरूसँग प्रभावकारी साभेदारी र समन्वय गरीनेछ ।
- प्राकृतिक प्रकोप परेको बेलामा समुचित व्यवस्थापन गर्न इटहरी स्थित सामाजिक संघ संस्थालाई समावेश गरी प्रकोप व्यवस्थापन सम्बन्धी संयन्त्र निर्माण गरिनेछ ।
- इटहरीको सीमा तथा नगरभित्र भएर बग्ने बुढी, ट्याङ्गा, खेती, सुकुमारी, मुढा, हक्रा, खर्सला, पानीपिया, सेरालगायतका अन्य खोला, पैनी, खहरे आदिले वर्षायाममा प्रत्येक वर्ष इटहरी डुवानमा पर्ने भएकोले सङ्घ, प्रदेशसँग समन्वय एवं सहकार्य साथै आन्तरिक स्रोत परिचालन गरी बाढी र डुवान नियन्त्रणका लागि तटबन्ध गरिनेछ ।

- हाल चालु अवस्थामा रहेका पैनीहरुको सरसफाई गरी निकास समेतको प्रबन्ध गरिनेछ ।
 - ढुवानको समस्या समाधान गर्न पानीको उचित निकासका लागि ढल निकासको वैज्ञानिक गुरुयोजना बनाई लागू गरिनेछ ।
 - सार्वजनिक जग्गाको पहिचान तथा संरक्षणको लागि नगर विकास समिति एवं सम्बद्ध पक्षहरूसंग समन्वय गरी कार्य गरिनेछ ।
 - प्रकोप व्यवस्थापनको कार्य इटहरी उपमहानगरपालिकाको प्रकोप व्यवस्थापन योजना अनुरूप संचालन गरिनेछ ।
 - उप महानगरपालिका क्षेत्रभित्र उपयोगमा नआएका कृषि, आवासीय, उद्योग र व्यापारिक क्षेत्रका जग्गालाई व्यवस्थित गरी उपयोगमा ल्याउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
 - बिपदको प्रकारको आधारमा स्थान/वार्ड अनुसारको बिपद पहिचान गरी GIS म्यापिङ तयार गरी योजना तर्जुमाको अभिन्न अंगको रूपमा आत्मसात गर्ने नीतिलाई थप प्रभावकारिताका साथ लागू गरिनेछ । LDCRP को आधारमा स्थानीय बिपद व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गर्न सरोकारवाला निकायहरू संग समन्वय गर्दै लगिनेछ ।
 - वर्षेनी यस उपमहानगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने गरेको ढुवान, पहिरो, भूक्षय तथा नदी कटान जस्ता समस्याहरू समाधानका लागि सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञ, विशेषज्ञ र निकायहरूको सहयोगमा Bio-Engineering को प्रयोगमा जोड दिइने नीति अवलम्बन गर्दै प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित हुने समुदायलाई सो सम्बन्धमा ज्ञान, सीप र अन्य क्षमता विकास सम्बन्धी आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।
 - वर्षेनी हुने नदी कटान तथा वाढी नियन्त्रणको लागि सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरू संगको साभेदारी र समन्वयमा नदी नियन्त्रण सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
 - भूक्षय तथा नदी कटान क्षेत्रलाई समेटेर इटहरी उप म.न.पा. सम्बन्धीत वन उपभोक्ता समिति र डिभिजन वन कार्यालयको समन्वयमा विशेष प्राथमिकताका साथ सुरक्षित वृक्षारोपण अभियान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
 - इटहरी बजार क्षेत्रमा ट्याङ्गा खोलाले वर्षायाममा ढुवान/कटान गर्ने समस्याको दिर्घकालीन समाधानका लागि गुरुयोजना बनाई उपयुक्त स्थानबाट सो खोलालाई बुढी खोलामा स्थानान्तरण (डाइभर्सन) गरिनेछ ।
- उपरोक्त कार्यहरू सम्पन्न गर्नका लागि रु. २ करोड बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

सूचना तथा संचार :

इटहरी उपमहानगरपालिकाबाट प्रवाहा हुने सेवा सुविधाका साथै राज्यका विभिन्न अंग र निकायबाट प्रकाशन तथा प्रसारण हुने लोककल्याणकारी सूचना तथा विज्ञापनलाई थप व्यवस्थित गरी सुसूचीत गराउन पत्रकार जगत तथा आम सञ्चार माध्यमको प्रयोग अपरीहार्य हुन आउछ अतः यी कार्यहरूलाई व्यवस्थित तवरबाट सञ्चालन गर्न तपशिल बमोजिमको नीति अख्तियार गरिनेछ ।

- फिचर लेखन तालिम, फेलोसिप लेखन तथा पत्रकार सम्मान आदि कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- पत्रकार महासंघ सुनसरीको भवन निर्माणका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- इटहरी भित्रका एफ.एम.रेडियो, टेलिभिजन र अनलाईन मिडियाहरुलाई उपलब्ध गराउँदै आएको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै सामाजिक सञ्जालको सञ्चालन तथा अधिकतम प्रयोग मार्फत् जनचेतना, कृषि सेवा, यातायात तथा ट्राफिक सूचना, बजार मूल्य, विपद् तथा महामारीविरुद्ध सचेतना तथा विकासका गतिविधिहरुको सूचना सम्प्रेषण गरिनेछ ।
- सार्वजनिक महत्वका आवश्यक स्थानहरुमा निजी क्षेत्रसमेतको सहभागितामा निःशुल्क इन्टरनेटको प्रबन्ध गरिनेछ ।
- कर्मचारीहरुलाई सूचना प्रविधि तथा ई-गभर्नेन्स सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगरवासीहरुलाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाउन क्रमशः नगरपालिका परिसर, वडा कार्यालयहरु र महत्वपूर्ण स्थानहरुमा वाईफाई फ्री जोनको लागि इन्टरनेटको प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
- मोबाइल एपद्वारा सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- नगर सरकारको वेब पेजमा नै सबै वडा कार्यालयहरुलाई आवद्ध गरि वडाका सबै गतिविधिहरु सम्बन्धित वडाको वेब पेजमा राख्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- डिजिटलाइज्ड नागरिक बडापत्र यस कार्यालय र अन्तर्गतका कार्यालयहरुमा यसै आ.व.मा राखिनेछ ।

उपरोक्त कार्यहरु सम्पन्न गर्नका लागि रु. २५ लाख बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

सहकारी विकास कार्यक्रम :

अर्थ तन्त्रलाई सुदृढ र दरिलो गराई आम नगरवासीहरुको आय आर्जन सहितको विकासका लागि सहकारीको भूमिका महत्वपूर्ण हुन्छ । इटहरी उपमहानगर क्षेत्रमा ठूलै संख्यामा सहकारी संस्थाहरु सञ्चालनमा रहका छन् । सहकारीको प्रभावकारी सञ्चालन नीयमन र व्यवस्थापन का लागि निम्नानुसारका नीतिहरु अख्तियार गरिनेछ ।

- स्थानीय सहकारी संस्थाको दर्ता, परिचालन, प्रवर्द्धन तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, सञ्चार, आवास, विद्युत्, बायोग्याँस, उपभोक्ता, फोहोरमैला सङ्कलन तथा प्रशोधन, प्राङ्गारिक मल तथा जैविक विषादी उत्पादन गर्नेजस्ता क्षेत्रमा सहकारीको स्थापनामा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक-निजी, सार्वजनिक-सहकारी एवं सार्वजनिक-सामुदायिक साभेदारीसम्बन्धी नीति तथा कानूनहरुको व्यवस्था तथा यसका आधारमा स्थानीय पूर्वाधार प्रवर्द्धन र व्यावसायिक विकास गरिनेछ ।
- बचत तथा ऋण सहकारीका माध्यमबाट उत्पादनमूलक क्षेत्रमा पुँजी परिचालन र वित्तीय पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ ।

- इटहरीको स्थानीय आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी सहकारी ऐनको मर्मबमोजिम सहकारीहरूलाई आपसमा एकीकरण (मर्जर)का लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- “उपमेयर आत्मनिर्भर कार्यक्रम” लाई सहकारी संस्थामार्फत् “एक सहकारी एक सिप” का आधारमा निरन्तरता दिइनेछ ।
- अर्थतन्त्रका प्रमुख तिन खम्बा मध्येको एक सहकारी क्षेत्रलाई आम नगरवासीहरूको जीवनसँग आवद्ध गराई उद्यमशिलता प्रवर्द्धन मार्फत बेरोजगारी समस्याको न्यूनिकरणमा सहकारीलाई परिचालित गरिनेछ ।
- सहकारीसँग सम्बन्धित पालिकाको विद्यमान कानूनहरूलाई समयानुकूल परिमार्जन गरि सहकारी संस्था र सहकारीका सदस्यहरूको हित प्रवर्द्धन हुने सुनिश्चितता गरिनेछ ।
- सहकारीसँग सम्बन्धित सुचना व्यवस्थापन प्रणाली (कोपोमिस) लाई थप व्यवस्थित बनाउँदै इटहरी उपमहानगरपालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरूको कोपोमिसमा अवद्धता वृद्धि गर्दै लगिने छ ।
- नगरको नियमन क्षेत्रभित्र रहेका सहकारी संस्थाहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्दै पुँजीको सही परिचालन मार्फत सदस्यहरूको उद्यम प्रवर्द्धनमा केन्द्रित गर्न नियमित अनुगमनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- उत्पादन, बजारीकरण तथा नवप्रवर्तनमा संलग्न सहकारी संस्थाहरूको प्रवर्द्धनका लागि प्राविधिक र वस्तुगत सहायता प्रदान गरी संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । साथै त्यस्तो कार्यमा संलग्न हुन चाहने नगरभित्रका सहकारी संस्था मध्ये कम्तिमा ५ वटा सहकारी संस्थालाई नमुना सहकारी संस्थाको रूपमा छनौट गरी सहकारी प्रवर्द्धनका थप कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- सहकारी संस्थाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहकारी सम्बन्धि विभिन्न तालिमहरू, सहकारी अवलोकन भ्रमण तथा सहकारी सचेतना लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- सहकारी सम्बन्धि तथ्यांक अद्यावधिक गरि प्रकाशन गर्न नगर सहकारी वार्षिक पुस्तिका तयारी गरिनेछ ।
- नगरको नियमन क्षेत्रभित्रका सहकारी संस्थाहरूलाई लक्ष्य अनुरूप सञ्चालन गर्न प्रेरित गर्दै त्यस्ता सहकारी संस्था मध्ये उत्कृष्ट सहकारी संस्थालाई पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरको नियमन क्षेत्रभित्रका सहकारी संस्थाहरूबाट तथ्य तथ्यांक संकलन, प्रशोधन र विश्लेषण गरी सहकारी संस्थाको स्तरिकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

उपरोक्त कार्यहरू सम्पन्न गर्नका लागि रु.२५ लाख वजेट विनियोजन गरेकी छु ।

दलित भूमिहिन, भूमिहिन सुकुम्बासी, अव्यवस्थित बसोबासी:

नेपाल सरकारले भूमिहिन दलित, भूमिहिन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबास भएका नागरिकलाई विधि सम्मत ढंगले जग्गा उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई अगाडी बढाउन स्थानीय तहलाई महत्वपूर्ण जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ । इटहरी नगरक्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने भूमिहिन दलित, भूमिहिन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीहरूको लगत संकलन गर्ने कार्य नगरपालिकाको तर्फबाट सम्पन्न भएको पाइन्छ । भूमिहिन दलित र भूमिहिन सुकुम्बासी ६ हजार ४ सय ५०, अव्यवस्थित बसोबासी ५ हजार ८ सय ४९ जनाले लगत संकलन फर्म भर्ने कार्यमा सहभागी भएको देखिन्छ । संकलित लगतलाई

व्यवस्थित ढंगले पंजिकरण गरी अभिलेख तयार गरी भूमि व्यवस्था आयोगमा पठाउने कार्य भएको पाइन्छ। भूमिहिन दलित, भूमिहिन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासी नागरिकलाई जग्गाको मालिक बनाउने कार्य महत्वपूर्ण र ऐतिहासिक रहेकोले निम्नानुसारको कार्यक्रम सम्पन्न गरिनेछ।

- माथि उल्लेखित सुकुम्बासी अव्यवस्थित बसोबासीहरूमध्ये भूमि आयोगले प्रमाणीकरण गरेकाहरूलाई पूर्जा वितरण गरिनेछ।
- सुकुम्बासी बस्तीहरूमा बाटो, विद्युत्, खानेपानी तथा टेलिफोनको पहुँच पुर्याइनेछ।
- जनताबस्तीको समस्या समाधानका निम्ति प्रदेश सरकार मार्फत सङ्घीय सरकारसँग ठोस पहल र प्रयत्न गरिनेछ।

उपरोक्त कार्यहरू सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकी छु।

आवास व्यवस्था:

सुन्दर एवं व्यवस्थित सहर निर्माणका लागि बन्ने समरचनाहरूका लागि निम्नानुसारका नीति अवलम्बन गरिनेछ।

- फुसको छानो हटाउने अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ,
- सङ्घ र प्रदेशसँगको सहकार्यमा लक्षित वर्ग पहिचान गरी जनता आवास, सुरक्षित आवास, विपद् पीडित आवास तथा दलित समुदायको आवास जस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै अघि बढाइनेछ।
- दलित तथा विपन्न समुदाय बस्ती विकास कार्यक्रम अन्तरगत गत आर्थिक वर्षबाट प्रारम्भ गरिएको मुसहर समुदायलाई सुरक्षित र व्यवस्थित घर निर्माण गरी हस्तान्तरण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- भवनसंहिता र मापदण्डको प्रभावकारी कार्यान्वयन र अनुगमन गरिनेछ।
- नक्सा पास प्रणालीलाई निश्चित मापदण्ड बनाई बढीमा १ महिनाभित्रमा भौतिक संरचना निर्माण इजाजत पत्र उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिनेछ।
- घर नक्सा र कर शाखालाई सफ्टवेयरमार्फत् एकीकृत गरिनेछ।
- राष्ट्रिय भवनसंहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ।
- सुविधा सम्पन्न नमुना बस्ती विकासका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
- नगरभित्रका घरहरूको म्याट्रिक्स प्रणालीबाट घर नम्बरिङ गरी जिआइएस प्रणालीमामा आवद्ध गरिनेछ।
- स्टील स्ट्रक्चरबाट बन्ने भुकम्प प्रतिरोधी घरहरू निर्माणमा प्रोत्साहन गर्न आवश्यक मापदण्ड निर्माण गरि नक्सा पासमा छुटको व्यवस्था मिलइनेछ।

उपरोक्त कार्यहरू सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकी छु।

उद्योग, वाणिज्य र व्यापार:

इटहरी उपमहानगरपालिका १ नम्बर प्रदेशकै प्रमुख व्यापारिक केन्द्रका रूपमा विकास भइरहेको तथ्यलाई मनन गरी त्यसलाई थप व्यवस्थित प्रभावकारी र सुरक्षित व्यवसायीक वातावरणको सृजना गर्न निम्नानुसारको नीति अवलम्बन गरीनेछ।

- औद्योगिक ग्रामको स्थापना र औद्योगिक पूर्वाधारको विकास लघु, साना एवं मझौला उद्योगहरूको स्थापना र विकास गर्न निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

- निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा नगरमा एक घरेलु औद्योगिक ग्राम (हेन्डीक्राफ्ट भिलेज)को स्थापना गरिनेछ ।
- स्थानीय व्यापार प्रवर्द्धन गर्न इटहरी नगर क्षेत्रभित्र साप्ताहिक रूपमा लाग्ने हाटबजारहरूको पूर्वाधारको विकास र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सहकारी तथा निजी क्षेत्रसँगको लागत तथा व्यवस्थापन सहभागितामा स्थानीय वस्तुहरूको उत्पादन, आपूर्ति तथा बजारीकरणसम्बन्धी कार्यहरू गरिनेछ ।
- उपभोक्ता हित संरक्षणसम्बन्धी कार्यहरू गरिनेछ ।
- उद्यमशीलता विकास तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सङ्घ, प्रदेश सरकार तथा निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा एक “प्रदर्शनीस्थल” स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।
- नगरभित्र ठुला तथा मझौला उद्योग स्थापना गर्न चाहने उद्योगी व्यवसायीलाई खनारदेखि पश्चिमको क्षेत्रमा स्थापना गर्न प्रोत्साहित गरी यसलाई औद्योगिक करिडोरका रूपमा विकास गरिनेछ ।
- वस्तुको विशेषताअनुसारका पसल तथा व्यवसाय एकै क्षेत्रमा सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- इटहरी उद्योग व्यवसायको हबका रूपमा विकास हुँदै गइरहेकाले थप लगानी आकर्षण गर्न लगानी सम्मेलन गरिनेछ ।
- “म पनि उद्यमी बन्छु” कार्यक्रम सञ्चालन गरी उद्यमीहरूसँग कसरी उद्यमी बन्न सकिन्छ, भन्ने विषयमा वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवा तथा नयाँ व्यवसाय सुरु गर्न इच्छुक व्यक्तिहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरी व्यवसायी तथा उद्यमी बन्न उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- वातावरणीय प्रभावहरूलाई न्यूनीकरण गरि स्वच्छ उत्पादनका लागि प्रोत्साहन गर्न उद्योग तथा व्यवसायीहरूलाई सचेतनामुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ साथै उद्योगहरूको नियमित अनुगमन सुपरिवेक्षण पनि गरिनेछ । ,
- घ वर्गका निर्माण व्यवसायीहरूलाई इजाजतपत्र प्रदान गर्ने तथा नवीकरण गर्ने प्रक्रियालाई छिटो छरितो बनाइनेछ ।
- घरेलु तथा साना उद्योग स्थापना तथा सञ्चालन प्रोत्साहनका लागि आवश्यक मापदण्ड तयारगरी दर्ता शुल्क र करमा छुटको व्यवस्था गरिनेछ ।

उपरोक्त कार्यहरू सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

कला संस्कृती साहित्य र पर्यटन :

- बाह्य तथा आन्तरिक पर्यटकहरूलाई इटहरी उपमहानगरपालिका क्षेत्र अन्तर्गत रहेका पर्यटकीय गन्तव्यहरूको जानकारी गराउनका लागि पर्यटकीय प्रोफाइल तयार गरिनेछ ।

- इटहरी उपमहानगरपालिकाको पर्यटन प्रवर्द्धन तथा विकाशको लागि आवश्यक स्थानहरूमा सौन्दर्यकरणका कार्यक्रमहरू छनौट गर्दा पर्या-पर्यटनलाई टेवा पुग्ने प्रकृतिका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिई संचालन गरिनेछ।
- इटहरी उपमहानगरपालिका क्षेत्रभित्र अवस्थित पर्यटकीय गन्तव्यहरूको प्रचार प्रसार गर्न संचार माध्यम मार्फत तथा अन्य उपयुक्त कार्यक्रमहरू चयन गरि संचालन गरिनेछ।
- निर्माणाको चरणमा रहेको बहुजातीय सँग्राहालय सम्यै निर्माण सम्पन्नगरी प्रदर्शनीमा ल्याइनेछ।
- जनता पार्क, मदन वाटिका पार्क निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ।
- पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि इटहरी गाइड (पुस्तिका) निर्माण गरी बसपार्क, मन्दिर, होटललगायत मानिसहरूको आवागमन हुने स्थलहरूमा राख्ने व्यवस्था गरिनेछ।
- नगरभित्रका सम्पूर्ण होटलहरूको वर्गीकरण गरी होटल प्रोफायल तयार गरिनेछ।
- जब्दी मन्दिर, कचना मन्दिर, भवानीपुर, मुक्तिधामलगायतका स्थानलाई धार्मिक पर्यटकीय गन्तव्यका रूपमा विकसित गर्दै लगिनेछ।
- पकलीमा रहेको थारू जातिको ऐतिहासिकता बोकेको भन्सीया पोखरीलाई पर्यटकीय गन्तव्यका रूपमा विकास गरिनेछ।
- सङ्घ र प्रदेशसँगको सहकार्यमा तालतलैया, काव्यवाटिका जस्ता पर्यटन केन्द्रलाई थप व्यवस्थित पर्यटकीय स्थल बनाउन गुरुयोजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ।
- इटहरीलाई केन्द्र मानि प्रदेश १ का पहाडी भूभागको दृश्यावलोकन तथा तीर्थाटन गराउने कम्पनीहरूले यस्तो सेवा हेलीकप्टरबाट दिन चाहेमा ससर्त हेलीप्याड उपलब्ध गराइनेछ।
- इटहरीमा लाग्ने सिरुवा मेलाहरूको प्रवर्द्धन तथा प्रचार प्रसार गरिनेछ।
- होटल तथा पर्यटन व्यवसायीहरूसँगको सहकार्यमा इटहरीमा आउने आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूलाई भ्रमणका लागि पर्यटनका मूल बिन्दु(प्वाइन्ट) निर्धारण गरी भ्रमण प्याकेज निर्माण गरिनेछ।
- इटहरी नगरको कुनै एक स्थानमा सवारी साधन प्रवेश नगर्ने गरी सडक पार्कको निर्माण गरिनेछ।
- इटहरी भाषा, साहित्य, कला, सिर्जना परिषद्मार्फत् भाषा, कला, साहित्य र सिर्जनाको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गरिनेछ।
- इटहरीमा बसोबास गर्ने विभिन्न जातजातिहरूका सांस्कृतिक मेला, पर्व एवं जात्राहरूको सञ्चालन, प्रवर्द्धन र संरक्षण गरिनेछ।
- इटहरी क्षेत्रभित्र रहेका ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक सम्पदाहरू (जस्तै थारू समुदायको ग्रामथान, राई समुदायको साकेला थान आदि) को जीर्णोद्धार, संरक्षण र संवर्द्धन गरिनेछ।
- मातृभाषाको संवर्द्धन, जातीय तथा क्षेत्रीय कला, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकाससम्बन्धी कार्यहरू गरिनेछ।

- मठमन्दिर, गुम्बा, चर्च, मस्जिद, ग्रामथान, धर्मशालालगायत धार्मिक आस्थाका केन्द्रहरू, पाटीपौवा, चौतारो, गौचरण, कब्रस्तानलगायत सबै जात, धर्म र आस्था राख्ने समुदायका दाहसंस्कार स्थल जस्ता सम्पदाको संरक्षण र विकास गरिनेछ।
- वडा नं. २० मा सञ्चालित बहुभाषी विद्यालयलाई विभिन्न भाषाभाषीको अध्ययन केन्द्रका रूपमा विकास गर्न स्तरोन्नति गरी भौतिक पूर्वाधार तथा शिक्षक दरबन्दी थप गरिनेछ।
- नगरभित्र रहेका स्थानीय आदिवासी तथा अल्पसङ्ख्यकहरू मध्ये खासगरी सरदार/बाँतर जातिको संस्कृति संरक्षण तथा सम्बर्द्धनका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ।

उपरोक्त कार्यहरू सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकी छु।

सुशासन, सेवा प्रवाह तथा मानव संसाधन विकास तर्फ

क) सुशासन:

- “म भ्रष्टचार गर्दिन, म भ्रष्टचार हुन दिन्न, म देश र जनताका लागि इमान्दार भएर काम गर्ने प्रतिज्ञा गर्दछु” भन्ने प्रतिबद्धता पूर्णरूपमा कार्यन्वयनमा ल्याइनेछ। विकास निर्माण, सेवा प्रवाह लगायत सबै सदाचार पद्धति अवलम्बन गरिनेछ।
- सेवाग्राहीले घरमा नै वसी व्यक्तिगत घटना दर्ता सूचना फारामहरू भर्नसक्ने पद्धतिको विकास गरिनेछकककक। साथै डिजिटल तथ्यांक संकलन गरी घटना दर्ता लगायत राजश्व संकलनलाई व्यवस्थित गरिनेछ।
- कर्मचारीको वृत्ति विकासको समूचित अवसर प्रदान गरी चालु आ.व.देखि नै उत्कृष्ट कर्मचारीहरूलाई नगरसभाबाट सम्मान गरिनेछ।
- नगरपालिकाका सबै विषयगत शाखाहरू अन्तर्गत विनियोजित कार्यक्रमहरूको प्रगति छलफल गरी शत प्रतिशत कार्यान्वयन गर्न पहल गरिनेछ।
- नगरका गतिविधि नगरवासीसमक्ष पुर्याउन नगर बुलेटिन प्रकाशन गरिनेछ।
- जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको दैनिक कार्यसम्पादनलाई थप प्रभावकारी बनाउन आवश्यक तालिम, अभिमुखीकरण साथै अवलोकन भ्रमणको प्रवन्ध गरिनेछ।
- हाल कर्मचारीहरूलाई प्रदान गरिदै आएको मासिक खाजा भत्ताको रकम ४ हजारलाई वृद्धि गरी ५ हजार बनाई समयसापेक्ष वृद्धि गरिनेछ।
- नगरपालिकाको मूलदर्ता र चलानी प्रकृत्यालाई प्रविधिमैत्री बनाइनेछ।
- नगर प्रहरीको नियमनकारी भूमिकालाई प्रभावकारी बनाइनेछ भने बजार, बालश्रम विधालय, व्यवसाय दर्ता र संचालन, मदिरा विक्री वितरण र सेवन, घर निर्माण, सार्वजनिक जग्गाको साँध, सिमाना, ईन्धन डिपो, होटल, दुध डेरी, मासु पसल, औषधि पसल लगायतका नागरिकको जनजीविकासँग सम्बन्धित विषयहरूलाई प्रचलित कानूनको अधिनमा रही कडाईका साथ अनुगमन गरी स्थानीय सरकारको अनुभूति गराइनेछ।
- आफ्नो जिम्मेवारीमा अलमल गर्ने, काम पन्छाउने अनियमितता र भ्रष्टचारमा संलग्न हुने जो कोहीलाई कडा कारवाही गरिनेछ। सदाचार प्रवर्द्धन र भ्रष्टचार जन्य क्रियाकलापको अन्त्य गर्नका लागि शुन्य सहनसिलताको नीति अवलम्बन गर्दै भ्रष्टचार गर्ने र गराउने दुवैलाई कानूनको दायरामा ल्याइनेछ।
- कार्यालयका कर्मचारीहरूलाई कामप्रति जिम्मेवार र जवाफदेही बनाउन उपयुक्त स्थानमा उपयुक्त कर्मचारी (Right man in right place) को नीति अंगीकार गरी राम्रो

काम गर्ने कर्मचारीलाई पुरस्कृत तथा खराब काम गर्ने कर्मचारीहरूलाई दण्डित गर्ने परिपाटीको विकास गरिनेछ ।

- नगरपालिकाको कार्यालय र यस अन्तर्गतका सबै कार्यालयहरूमा गुनासो पेटिका तथा उजुरी पेटिकाको छुट्टाछुट्टै व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको कार्यालयमा यसै आ.व.देखि सहायता कक्ष (Help Desk) को प्रवन्ध गरिनेछ ।
- कार्यसम्पादन स्तरका आधारमा अव्वल ठहरिएका कर्मचारीलाई क्रमशः सर्वोत्कृष्ट इटहरी उपमहानगर कर्मचारी पुरस्कार, उत्कृष्ट इटहरी उपमहानगर कर्मचारी पुरस्कार तथा इटहरी उपमहानगर कर्मचारी पुरस्कारबाट पुरस्कृत गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ । यसका लागि क्रमशः रु. ५९,०००/-, रु. ३९,०००/- र रु. १८,०००/- नगद पुरस्कार प्रदान गरिनेछ ।
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र नगर प्रमुखबीच कार्यसम्पादन करार गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा शाखा महाशाखा प्रमुखबीच समेत कार्यसम्पादन सम्झौता गरिनेछ ।
- कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूको लागि सकारात्मक सोच तथा तनाव व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम (Training for Positive Attitude and Stress Management) संचालन गरिनेछ ।
- उपमहानगरबाट जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूलाई गरिने पत्रचारलाई निरुत्साहित गरी इलेक्ट्रोनिक प्रणालीको प्रयोग र अभ्यासलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- यस कार्यालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको लागि अनिवार्य ई-हाजिरीको व्यवस्था गरि कार्यालय समयमा आउँदा र जाँदा अनिवार्य रूपमा हाजिरी गर्ने व्यवस्था मिलाई दैनिक हाजिरी निरिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- स्वीकृत कोष लेखांकन प्रणाली अन्तर्गत SUTRA को प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि कर्मचारीहरूलाई आवश्यक तालिमको प्रवन्ध गरिनेछ ।

ख) सुरक्षा व्यवस्थापन

- नगर प्रहरीको खटन पटनलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- नेपाल प्रहरीसंगको समन्वय तथा सहकार्यमा नगरको मुख्य चोकहरूमा सिसिटिभी जडान गरिनेछ ।

ग) न्याय सम्पादन

- सामाजिक न्याय र स्थापित ऐन कानूनमा आधारित रहेर न्याय सम्पादन गरिनेछ ।
- न्यायिक समितिको क्षमता अभिवृद्धिका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- न्यायिक समितिमा परेका उजुरीहरूलाई सकेसम्म मेलमिलापको माध्यमबाट निरुपण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- समितिमा प्राप्त उजुरीलाई यथासम्भव छिटो किनारा लगाइनेछ ।

घ) वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन

- साविकका पेशकी बेरुजु रकमहरू नियमित गर्ने कार्यमा विषय विज्ञको समेत राय सल्लाह लिई बेरुजु फछ्यौट कार्यलाई तीव्रता दिइनेछ ।
- गत आ.व. को बेरुजुमध्ये नियमित गर्नुपर्नेलाई नियमित गरी अशूल उपर गर्नुपर्ने खालका बेरुजु सम्बन्धित व्यक्ति तथा संस्थाहरूबाट नियमानुसार अशूल उपर गरिनेछ ।

- जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूले समयमा नै पेशकी तथा बेरुजु फछ्यौट नगरेमा पारिश्रमिक, तलव भत्ता समेत रोक्का गरी असुल उपर गरिनेछ ।

ड) लेखांकन तथा राजश्व परिचालन:

- नेपाल सरकारबाट स्वीकृत कोष लेखांकन प्रणाली अर्थात सूत्रको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी बजेट तर्जुमा, खर्चको लेखांकन र एकीकृत प्रतिवेदन तयार गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- करको दायरामा नआएका करदाताहरूलाई करको दायरामा ल्याउन अभियान संचालन गरिनेछ ।

च) वित्तीय सुशासन तथा जोखिम न्यूनीकरण

- अनावश्यक खर्च नियन्त्रणमा जोड दिइनेछ ।
- खरिद प्रकृत्यालाई प्रतिस्पर्धी, पारदर्शी र गुणस्तरीय बनाउदै लगीनेछ ।
- आन्तरिक लेखापरीक्षणलाई प्रभावकारी रुपमा सम्पादन गराउदै लगीनेछ ।
- विश्वसनीय र गुणस्तरीय लेखापरीक्षणको माध्यमबाट वित्तीय सुशासन स्थापित गरी जोखिम न्यूनीकरण गरिनेछ ।

छ) सामाजिक परीक्षण

- सामाजिक परीक्षणलाई वस्तुनिष्ठ र पारदर्शी बनाइनेछ ।

ज) सार्वजनिक सुनुवाई

- बेलाबेलामा सार्वजनिक सुनुवाईको आयोजना गरी जनगुनासोको सम्बोधन गर्ने परिपाटीको विकास गरिनेछ ।

यी समग्र कार्यका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

उपभोक्ता हित संरक्षण तर्फ

- उपभोक्ता हकहितलाई मध्यनजर गर्दै नियमित रुपमा बजार अनुगमन गरि उपभोग्य वस्तु तथा सेवाको गुणस्तर, मूल्य, परिमाण सुनिश्चितता गरिनेछ ।
- आम उपभोक्ताहरूलाई उपभोग्य वस्तु तथा सेवाको गुणस्तर, मूल्य, परिमाण लगायतका अन्य महत्वपूर्ण विषयमा आमसंचार माध्यम तथा स्थलगत सचेतनामुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरि जनचेतना बढाइनेछ ।
- उपभोक्ता शिक्षा तथा प्रसिक्षण कार्यक्रमलाई महत्वका साथ संचालन गरिनेछ ।
- बजार अनुगमनलाई थप प्रभावकारी बनाउनका लागि खाद्य गुणस्तर मापन प्रयोगशाला संचालनमा ल्याइनेछ ।

यी समग्र कार्यका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

रोजगार तर्फ

- स्थानिय तह भित्र रहेका बेरोजगार व्यक्तिहरूको सूचि संकलन गरी रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणाली प्रविष्टी गरीनेछ ।
- विभिन्न निकायले कार्यान्वयन गर्ने कार्यक्रम तथा आयोजनामा बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभुति गरि आवश्यक रोजगार सेवा र सहायता प्रदान गरिनेछ ।
- प्रत्येक बेरोजगार व्यक्तिलाई रोजगारीको हक सुनिश्चित गर्न, आफ्नो क्षमता अनुसारको रोजगारी छनौट गर्ने अवसर प्रदान गरिने छ ।

- दक्ष तथा सक्षम जनशक्ति विकास गरी आन्तरीक रोजगारीको प्रवर्द्धन र विस्तार गरिने छ ।
 - आन्तरीक रोजगारी सिर्जनाका सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गरी रोजगारीका नयाँ क्षेत्रहरूको पहिचान गरी आवश्यक संरचनात्मक व्यवस्था गरिने छ ।
 - सार्वजनिक पूर्वाधारहरूको निर्माण, स्तरोन्नती र वीस्तारमा योगदान गरिने छ ।
 - रोजगारी सिर्जनाको लागि निजी क्षेत्र,सहकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रहरू विचको समन्वय र सहकार्यमा थप रोजगारीका अवसर सिर्जना गरिने छ ।
 - गरिबी निवारण र रोजगारी सृजना सम्बन्धी कार्यहरूलाई एकिकृत रूपमा संचालन गर्न आवश्यक समन्वय गरिने छ ।
 - रोजगारीका अवसर वृद्धिको लागि स्थानीय स्तरमा उत्पादित वस्तुको खपत तथा उपभोग गर्न विशेष अभियान गरिने छ ।
 - स्थानीय स्तरबाट आयोजना माग गरी सूचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई १०० दिनको न्यूनतम रोजगारी समावेस गरिने छ ।
 - स्थानीय तह भित्र वैदेशिक रोजगारीमा जाने तथा जान चाहनेहरूका लागि सूचना तथा परामर्श प्रदान गरिने छ ।
 - वैदेशिक रोजगार प्रवर्द्धन बोर्डबाट उपलब्ध गराइने आर्थिक सहायता वितरण सम्बन्धी कार्यमा सहयोग गरिने छ ।
- यी समग्र कार्यका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

पूर्वाधार निर्माण :

- स्वच्छ इटहरी सुखी इटहरी वासी समुन्नत इटहरीको सोचका साथ स्वस्थ र सन्तुलित पर्यावरण, आधारभुत सरसफाइ सुविधा, नविकरणिय उर्जा तथा जैविक कृषिको विकास, परिष्कृत तथा मर्यादित जीवन, सभ्य र न्यायपूर्ण समाज, सुशासन तथा जीवनस्तर वृद्धिका लागि आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार वन वातावरण तथा विपत व्यवस्थापन तथा सुशासन र कार्यालय व्यवस्थापनमा समुचित ढंगबाट बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- पूर्वाधारतर्फका विकास निर्माणका वार्षिक योजनाहरू तथा कार्यक्रमहरूलाई भाद्र महिनाभित्र योजना संचालन क्यालेण्डर बनाइ वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई जेष्ठ मसान्तभित्र सम्पन्न गरि असारे विकास प्रवृत्तिको अन्त्य गरिनेछ ।
- वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यन्वयनमा उपभोक्ता मार्फत संचालन हुने योजनाहरूमा उपभोक्ताहरूको लागत सहभागितामा समुदायको आर्थिक/सामाजिक अवस्थालाई मध्यनजर गरि उपभोक्ताले व्यहोर्नु पर्ने लागत सहभागिता सम्बन्धमा क्षेत्र वर्गिकरण गरि कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

- दिगो विकासलाइ प्रवद्धन गर्ने प्रकारका आयोजनाहरूलाइ कार्यान्वयन गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरिएको छ । आ.व. ०७९/०८० देखि लैंगिक उत्तरदायि बजेटलाइ प्राथमिकतामा राखी कार्यान्वयनमा ल्याउन योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा महिला सहभागिता बढाउन, स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि लगाएतका विषयमा योजना तर्जुमामा सहभागिता, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा निर्णय प्रक्रियामा सामेलहुनेगरी बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- वैकल्पिक नविकरणिय उर्जाको प्रवद्धन,विस्तार र दक्षता मार्फत आधुनिक उर्जाको विस्तार गर्न विधुतिय चुल्हो प्रयोगमा ल्याउन समुदायमा सोचको विकास गरिनेछ । दिगो एवं भरपर्दो सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराइ कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिमा योगदान पुर्याउने ।
- उपयुक्त प्रविधि मार्फत थप कृषि योग्य भुमीमा सिंचाइ सेवा विस्तार गर्ने । सम्पन्न सिंचाइ प्रणालीको मर्मत संभार एवं व्यवस्थापनलाइ सुधिर तुल्याइ दिगोपन बढाउने भुमिगत सिंचाइ योजनाको विस्तार सहित उपयोगमा जोड दिइनेछ ।
- इटहरीलाइ बाढीको जोखिमबाट न्युनिकरण गर्न जोखिमयुक्त क्षेत्रमा तटबन्ध तथा खोला डाइभर्सन लगाएतका रक्षात्मक संरचना निर्माण साथै जल तथा मौसमजन्य बहुप्रकोपको भरपर्दो पुर्वानुमान तथा पूर्व सुचना प्रवाहवाट नागरिकको जिउधनको सुरक्षा गरिनेछ ।
- सडक पूर्वाधारको उचित संरक्षण, मर्मत संभार र सुरक्षा गरी सहज सवारी आवागमनको सुनिश्चित गरिनेछ ।
- इटहरीलाइ हरित नगरीको विकास गर्दै विपद प्रतिरोधि, मानव केन्द्रित, सुरक्षित आर्थिक रुपमा गतिशिल, स्वच्छ सफा र व्यवस्थित शहरको निर्माणका लागी विद्यमान शहरको वातावरणीय सुधारका लागी सामाजिक भौतिक आर्थिक पूर्वाधारहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।
- राष्ट्रिय भवन संहिताको कार्यान्वयनलाइ प्रभावकारी बनाइ भवन निर्माणलाइ सुरक्षित तुल्याउनेछ ।
- गुणस्तरीय सडक तथा पुलको विकास गरिनेछ ।
- इटहरी उपमहानगरपालिकालाइ डिजिटल नगरको रुपमा स्थापित गर्दै नगरवासीहरूलाइ सुशासनको प्रत्याभुती दिनको साथै सुचना प्रविधिको प्रयोगवाट सार्वजनिक सेवालाइ सहज एवं सर्वसुलभ बनाइनेछ ।
- आ.व. २०७९/८० देखि घर नक्शा, योजना तथा प्रशासन शाखावाट सफ्टवेयर प्रणाली लागु गर्नका लागी बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।
- विगत वर्षहरूमा बनेका कालोपत्रे सडकहरूमा प्रोटेक्सनवालको व्यवस्था गरि सडकलाइ जोखिम हुनवाट बचाउन प्रथमिकता दिइने तथा यस आ.व.देखि बन्ने

नयां कालोपत्रे सडकहरुमा ड्रेनको व्यवस्था गरेर मात्र सडक कालोपत्रे निर्माण कार्यलाई अगाडि वढाइनेछ ।

- उपभोक्ता मार्फत वनेका सडक तथा अन्य पूर्वाधारहरुको उपभोक्ता तथा टोल विकास संस्थाहरु मार्फत मर्मत सम्भारको लागी कार्यविधि बनाइ लागु गरिनेछ ।

इटहरी उपमहानगरपालिकाको अधिकांश क्षेत्र ग्रामिण रहेको अवस्थामा गाउँलाई सहरसँग जोड्ने महत्वपूर्ण नीति अनुसार निवर्तमान जनप्रतिनिधिहरुबाट महत्वपूर्ण र दुरगामी सडक पूर्वाधार, पुल कल्बट निर्माणका कामहरु प्राथमिकतामा राखी अगाडी बढाएको पाइन्छ । जसबाट कनेक्टीभिटीको क्षेत्रमा उल्लेख्य सफलता प्राप्त भएको अनुभूती गर्न सकिन्छ । गएको आर्थिक वर्षदेखि विश्व बैंक र इटहरी उपमहानगर पालिकाको साभेदारीमा भौतिक पूर्वाधार र शासकिय सुधारका कार्यहरु गर्नको लागि सम्भौता भइ परामर्शदाता नियुक्ती हुनुका साथै कार्यालय स्थापना गरी आवश्यक कार्य शुरु भएको पाइन्छ । चालु आर्थिक वर्षमा एशीयाली बिकास बैंक र इटहरी उपमहानगरपालिकाको साभेदारीमा पूर्वी सहरी करीडोर कार्यक्रम अन्तरगत सञ्चालन हुने सडक, आधुनिक बसपार्क, नदी नियन्त्रण, शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका महत्वपूर्ण परियोजनाहरु सञ्चालन हुनु इटहरी बासीहरुको गौरवको बिषय हुन जान्छ । संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र इटहरी उपमहानगरपालिकाको आन्तरिक श्रोतबाट समेत सञ्चालन हुने विभिन्न क्षेत्रका योजना परियोजनाबाट इटहरी उपमहानगरबासीहरुले सुखी र समृद्ध इटहरीको नारालाई अनुभूती गर्न पाउने कुरामा हामी विश्वस्त छौं । भर्खरै सम्पन्न भएको इटहरी उपमहानगरपालिकाको निर्वाचनबाट निर्वाचीत भएका हामी जनप्रतिनिधिहरुको मुख्य लक्ष समेत आधुनिक, व्यवस्थीत र समृद्ध नगर निर्माण गर्नु नै हो, यस कार्यमा समर्ग इटहरी नगरबासीहरुको आवश्यक सहयोग प्राप्त हुने कुरामा विश्वस्त छौं । गत वर्ष देखि सञ्चालनमा रहेका बहुबर्षिय योजनाहरु सम्पन्न गर्नका लागि र चालु आर्थिक वर्षमा सञ्चालन हुने भौतिक पूर्वाधार बिकास तर्फका कार्यक्रमहरुका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

राजश्व तर्फ :

अब म आगामी वर्षका लागि राजस्व तर्फ केही मुख्य मुख्य बिषयमा गरिएका व्यवस्थाका सम्बन्धमा चर्चा गर्ने अनुमती चाहान्छु ।

हाम्रो आन्तरिक राजस्व प्रशासनलाई चुस्त दुरुस्त बनाएर अगाडी बड्दा राजस्वमा केही बृद्धि हुने अनुमानका साथ चालु वर्षको राजस्व असुलीबाट रु. ४१ करोड अनुमान गरेका थियौ तर चालु वर्षमा मुलुकमा देखा परेको आर्थिक मन्दि एवम् करदाताहरुलाई कर प्रणाली र दरहरुको बारेमा विश्वस्त बनाउन नसकेको कारण अपेक्षाकृत लक्ष्य हासिल गर्न नसकिने अवस्था देखिएको छ । चालु आर्थिक वर्षको असार मसान्तसम्ममा २१ करोड ९४ लाख मात्र आन्तरिक राजस्व असुल हुने संसोधित अनुमान प्रस्तुत गरिसकेकी नै छु । हाम्रा बिकास निर्माण र सामाजिक न्याय सहितको समृद्धि एउटा महत्वपूर्ण आधार राजस्व नै हो । राजस्व असुलीको जिम्मेवारी कार्यपालिका कार्यालयको

मात्र हैन सबै वडा कार्यालय, सबै जनप्रतिनिधीज्यूहरु, कर्मचारी साथीहरु सबैको भूमिका उत्तिकै महत्वपूर्ण हुन्छ भन्ने तथ्यलाई गम्भिरता पूर्वक आत्मासात गर्न आवश्यक रहेको व्यहोरा निवेदन गर्न चाहान्छु। हामी जनप्रतिनिधी र कर्मचारीहरुले आगामी आर्थिक वर्षको माघ मसान्त भित्र आफुले बुझाउनु पर्ने भूमिकर, सम्पत्तिकर, व्यवसाय कर वा अन्य सबै खाले नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने कर राजस्व बुझाई उदाहरणिय कार्य गर्ने थालनी गर्नु पर्ने प्रस्ताव गरिमा मय सभा समक्ष प्रस्ताव गरेकी छु।

हामीले कर तथा राजस्व असुलीमा करको दर बृद्धि होइन दायरा फराकिलो बनाउनु पर्दछ। राजस्व सङ्कलन कार्यमा समानता, निश्चितता, मितव्ययिता, सुविधा, उत्पादकत्व, लचकता, पुर्वानुमानित जस्ता कर प्रणालीका आदर्श सिद्धान्तहरुलाई अनुसरण गरी अगाडि बढ्ने प्रतिबद्धता जायर गर्न चाहन्छु। नागरिकलाई करको बोझ थोपार्न होइन कर बुझाउने सहजताको वातावरण बनाउने विगतको मान्यतालाई आगामी वर्ष पनि कायमै राखिएको छ। लामो समय देखिको कर बक्यौताबाट करदातामा झन्झटिलो बोझ महसुस हुने र कार्यालयमा राजस्व जम्मा नहुने अवस्था अन्त हुन सकोस् भन्ने उदेश्यले कर राजस्व सम्बन्धमा देहाय बमोजिमका नीति अवलम्बन गर्ने प्रस्ताव गरेकी छु।

(१) नगरपालिकामा व्यवसाय दर्ता भएका कुनै पनि व्यक्ति, फर्म संघसंस्था वा निकायले आर्थिक वर्ष २०७८।७९ सम्म लाग्ने व्यवसाय कर विभिन्न कारणले बुझाउन बाँकि रहेको भएमा त्यस्ता करदाताले आर्थिक वर्ष २०७४।७५, २०७५।७६, २०७६।७७, २०७७।७८ र २०७८।७९ मा लाग्ने कर २०७९ साल पौष मसान्त भित्र बुझाएमा सो मा लाग्ने थप शुल्क, दस्तुर, व्याज, जरीवाना मिनाहा गरिनेछ । आर्थिक वर्ष २०७३।७४ सम्म तिर्नुपर्ने व्यवसाय कर सम्पूर्ण मिनाहा गरिने छ ।

(२) नगरपालिकामा व्यवसाय दर्ता नगरी कारोवार सञ्चालन गरिरहेको भएमा त्यस्ता करदाताले नियमानुसार व्यवसाय दर्ता गरी आएमा आर्थिक वर्ष २०७४।७५, २०७५।७६, २०७६।७७, २०७७।७८ र २०७८।७९ मा लाग्ने व्यवसाय कर २०७९ पौष मसान्तभित्र बुझाएमा सोमा लाग्ने थप शुल्क तथा जरीवाना मिनाहा गरिने छ ।

(३) आर्थिक वर्ष २०७८।७९ वा सो भन्दा अधिको सम्पत्ति कर, भूमिकर नतिरेका करदाताले तिर्नुपर्ने कर २०७९ पौष मसान्तसम्म बुझाएमा सोमा लाग्ने थप शुल्क, व्याज, जरिवाना मिनाहा गरिनेछ ।

(४) आर्थिक वर्ष २०७९।८० को एकिकृत सम्पत्तिकर, भूमिकर, बहाल कर एवम् व्यवसाय कर बापतको रकम २०७९ पौष मसान्त भित्र दाखिला गर्न आएमा निर्धारित कर रकमको दश प्रतिशत छुट दिइनेछ ।

(५) (क) घर जग्गा बहाल कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्तिको २०७५ अषाढ मसान्त अगाडिको बहाल कर मिनाहा गरिने छ ।

(ख) आर्थिक वर्ष २०७५।७६, २०७६।७७, २०७७।७८ र २०७८।७९ मा लाग्ने संझौता अनुसारको घर जग्गा बहाल कर, २०७९ पुष मसान्त सम्ममा बुझाएमा सोमा लाग्ने व्याज, शुल्क र जरिवाना मिनाहा गरिने छ ।

(६) उपदफा (१), (२), (३), (४) र (५) अनुसारको छुट तथा मिनाहा सुविधा प्राप्त गर्न करदाता अनिवार्य यस उपमहानगरपालिकामा दर्ता हुनुपर्ने छ ।

(७) उपदफा (१), (२), (३), (४) र (५) अनुसार तोकिएको अवधि भित्र छुट सुविधा लिई कर दाखिला नगर्ने व्यक्तिले तिर्नुपर्ने कर, शुल्क, जरिवाना तथा व्याज सम्बन्धित ऐन बमोजिम असुल उपर गरिनेछ ।

(८) यसरी दिईएको अवधि समाप्त भए पछि कुनै कर तथा राजस्व छुट हुन नसक्ने तथ्य समेत विनम्रता पूर्वक प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

९) अपाङ्ग तथा महिलालाई व्यवसायिक क्षेत्रमा प्रोत्साहन गरी उद्यमशील बनाउन महिलाहरुले उद्यम तथा उत्पादन मुलक व्यवसाय संचालन गरेमा एकल रुपमा व्यवसाय गर्नेलाई लाग्ने व्यवसाय करमा ४० प्रतिशत छुट र सामुहिक रुपमा व्यवसाय गर्ने समुहलाई ६० प्रतिशत छुटको व्यवस्था गरिएको छ। तथा क र ख वर्गका अपांग व्यक्तिले व्यवसाय सञ्चालन गरेमा व्यवसायमा लाग्ने करमा ४० प्रतिशत छुट हुनेछ ।

१०) जिल्ला समन्वय समितिबाट घ वर्गको निर्माण ठेक्का इजाजतको प्रमाण पत्र प्राप्त गरि समयमा नविकरण नगराएमा यस प्रकृतिका व्यवसाय निर्माण इजाजतको दर्ता खारेजी हुने प्रावधान रहेकोमा मौका स्वरुप यस्ता निर्माण ठेक्का व्यवसाय गर्ने निर्माण व्यवसायी

२०७९ चैत्र मसान्तसम्म नवीकरण गर्न आएमा कार्यालयको नियमानुसार नवीकरण गरिनेछ।

११) निम्न वर्गले आवसिय प्रयोजनका लागि नगरभित्र बनाउने घरहरूको नक्सा पास दस्तुरमा विशेष सहूलियत व्यवस्था गरिने छ। साथै यस अघि लिइदै आएको पूर्वाधार मर्मत तथा सेवा शुल्कलाई हटाइएको छ।

१२) हाटमा ल्याइ आफ्ना उत्पादनहरू विक्रि गर्ने सिमान्त कृषक लगायतका व्यक्तिहरूलाई बहाल विरौटी कर निःशुल्क गरिने छ।

१३) हालको इटहरी उपमहानगरपालिकाको क्षेत्रभित्र पर्ने साबिकको हाँसपोसा, पकली, एकम्बा र खनार गा.वि.स.मा निर्माण इजाजत नलिई बनाएका संरचनाहरूलाई अभिलेखिकरण गर्ने प्रकृया सहज र सरल बनाइनेछ।

आदरणिय करदाता इटहरीबासी दाजु भाई दिदी बहिनीहरू इटहरी उपमहानगरपालिकामा आगामी पुष मसान्त सम्मको लागि धेरै वटा शिर्षक छुटमा प्रदान गरिएको हुँदा यो अवसरको सदुपयोग गर्न म विनम्रता पूर्वक अनुरोध गर्न चाहान्छु।

सभाध्यक्ष महोदय,

आगामी आर्थिक वर्षको नीति, कार्यक्रम र बजेट मैले गरिमामय नगरसभा समक्ष प्रस्तुत गरी सकेको छु। यो नीति, कार्यक्रम र बजेट विनियोजनका क्षेत्र र राजश्व सम्बन्धी विषयको विस्तृत विवरण विनियोजन विधयेक र अर्थ विधयेकको अनुसूचीमा समावेश गरी प्रस्तुत गरिने व्यहोरा समेत निवेदन गरेकी छु।

चालु वर्षको आय व्ययको विवरण र आगामी आर्थिक वर्षको नीति, कार्यक्रम र बजेट तयार गर्न श्रीमान् नगर प्रमुखज्यूको महत्वपूर्ण पहलकदमि र निर्देशन, राजश्व परामर्श र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा रहनु भएका साथीहरू, सम्पूर्ण कार्यपालिकाका जनप्रतिनिधी मित्रहरू लगायत अन्य सबै जनप्रतिनिधीज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू लगायत सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरू विशेष गरी तथ्यांकको खोजी संकलन लेखन जस्ता कार्यमा अतिरिक्त समयमा पनि काम गर्ने कर्मचारीहरू तथा नीति, कार्यक्रम र बजेट निर्माणमा सहयोग गर्ने राजनैतिक दल, नागरिक समाज, बजेटका सम्बन्धमा चासो राखेर समय समयमा समाचार संप्रेषण गर्ने पत्रकार साथीहरू, सुभाब र समन्वय गर्नु हुने प्रतिनिधी सभाका माननिय सदस्य सिताराम मेहताज्यू, पूर्व प्रधानपञ्च तथा पूर्व भूमिसुधार मन्त्री रामकुमार सुब्बाज्यू, पूर्व नगर उपप्रमुख तथा संविधानसभा सदस्य रेवतीरमण भण्डारीज्यू, प्रदेश सभा प्रदेश नं. १ का सदस्य तथा भौतिक पूर्वाधार समितिका सभापति माननिय सर्वध्वज साँवाज्यू, प्रदेश सभाका माननिय सदस्य लिलम बस्नेतज्यू निवर्तमान नगरप्रमुख द्वारिकलाल चौधरीज्यू, नगर उपप्रमुख लक्ष्मी गौतमज्यू,

वडाध्यक्षज्यूहरु लगायत सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरु सबैमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहान्छु ।

आगामी बर्षको कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयन सफलता पूर्वक प्रभावकारी ढंगले हुनेछ, भन्ने विश्वासका साथ प्रस्तुत नीति, कार्यक्रम र बजेट माथि सार्थक छलफल गरी पारित हुनेछ, भन्ने विश्वास व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद नमस्कार

संगिता कुमारी चौधरी
उप प्रमुख
एवं
बजेट तथा योजना तर्जुमा
समिति